

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ»
Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022

«Έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας και φερεγγυότητας στο δημόσιο και
ιδιωτικό τομέα - προστασία προσωπικών δεδομένων»

Επιβλέπουσα: Μήτρου Λίλιαν

Επιμέλεια: Μίχα Μαρία - Μυρσίνη (Α.Μ.: ΜΔΙ 2129)

Πειραιάς, Σεπτέμβριος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	4
1 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	
ΓΕΝΙΚΑ	7
1.1 Διεθνές νομικό πλαίσιο.....	7
1.2 Το ελληνικό νομικό πλαίσιο.....	10
1.2.1 Το Σύνταγμα	10
1.2.1 Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016.....	12
1.2.2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	14
1.3 Η προστασία του Αστικού Κώδικα.....	28
2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	29
2.1 Οι βασικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία.....	29
2.1.1 Η αρχή του σκοπού.....	29
2.1.2 Η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων	29
2.1.3 Η αρχή της αναλογικότητας	30
2.1.4 Η αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας.....	30
2.1.5 Η Αρχή της Ακρίβειας των Δεδομένων.....	31
2.1.6 Η αρχή της χρονικής διάρκειας τήρησης των δεδομένων	32
2.1.7 Η αρχή της λογοδοσίας	37
2.2 Προσωπικά δεδομένα και νόμος υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων ...	38
2.3 Προσωπικά δεδομένα και τραπεζικό απόρρητο	40
2.4 Ο ρόλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	43
2.4.1 Η Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης	44
3 ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	50
3.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την πιστοληπτική ικανότητα.....	50
3.2 Εταιρική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας.....	50
4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ	51

4.1	«Μαύρος» Τειρεσίας (ΣΑΥ& ΣΥΠ).....	52
4.1.1	Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ) και Σύστημα Υποθηκών – Προσημειώσεων (ΣΥΠ)	52
4.1.2	Πηγές άντλησης των δεδομένων	53
4.1.3	Χρόνος τήρησης δεδομένων ΣΑΥ και ΣΥΠ.....	54
4.1.4	Αποδέκτες της «Τειρεσίας Α.Ε.»	55
4.2	«Λευκός» Τειρεσίας (ΣΣΧ).....	58
4.2.1	Κατηγορίες Δεδομένων	58
4.2.2	Πηγές.....	62
4.2.3	Χρόνος Τήρησης- Διαγραφή	62
4.3	Σύστημα Βαθμολόγησης Πιστοληπτικής Συμπεριφοράς (Scoring)	63
4.4	Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων (ΤΣΕΚ).....	65

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕ.....	Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΚ.....	Αστικός Κώδικας
ΑΠ.....	Άρειος Πάγος
ΑΠΔΠΧ.....	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
αρθ.....	Άρθρο
Αρμ.....	Αρμενόπουλος
ΑΦΜ.....	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Βλ.....	Βλέπε
ΓΠΠΣ.....	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΓΟΣ.....	Γενικοί Όροι Συναλλαγών
ΓΕΜΗ.....	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΔΕΕ.....	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών
ΔιΜΕΕ.....	Δίκαιο Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας
ΔΟΥ.....	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΔΠρΘεσ.....	Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
εδ./εδαφ.....	Εδάφιο
ΕΔΔΑ.....	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων Ανθρώπου
ΕΕ.....	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕ.....	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
ΕΕμπΔ.....	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
Ειρ.....	Ειρηνοδικείο
ΕιρΑθ.....	Ειρηνοδικείο Αθηνών
Εισαγ.....	Εισαγωγή
ΕισΕκθ.....	Εισηγητική Έκθεση
ΕΚ.....	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΛΛΔνη.....	Ελληνική Δικαιοσύνη
ΕΟΚ.....	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
επ.....	Επόμενα
ΕΠΕ.....	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
ΕπισκΕΔ.....	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΣΔΑ.....	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων Ανθρώπου
ΕΤρΑΞΧρΔ.....	Επιθεώρηση Τραπεζικού, Αξιογραφικού και

Χρηματιστηριακού Δικαίου

ΕφΑΔ	Εφαρμογές Αστικού Δικαίου
ΕφΑθ	Εφετείο Αθηνών
ΕφΘεσ	Εφετείο Θεσσαλονίκης
ΗΠΑ.....	Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής
κ. α'	και άλλα
κλπ	και λοιπά
ΚΝοΒ	Κώδικας Νομικού Βήματος
ΚΠοΛΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
λ.χ.	λόγου χάριν
ΜονΕφΑθ.....	Μονομελές Εφετείο Αθηνών
ΜΠρΑθ	Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΜΠρΘεσ	Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
Ν./ν.	Νόμος
νδ/ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΝοΒ	Νομικό Βήμα
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΑΕΔ.....	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΟΕ.....	Ομόρρυθμη Εταιρεία
ΟΛΑΠ.....	Ολομέλεια Αρείου Πάγου
Ολομ.	Ολομέλεια
ό.π	όπως παραπάνω
Ο.Ο.Σ.Α.....	Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη
ΟΤΑ.....	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΤΕ.....	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
παρ.	παράγραφος
ΠΔΤΕ	Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος
περ.	περίπτωση
ΠΚ	Ποινικός Κώδικας
ΠοινΔικ	Ποινική Δικαιοσύνη
ΠΠρΑθ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών

ΠΠρΑλεξ.....	Πολυμελές Πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης
ΠΠρΘεσ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
ΠΠρΠειρ.....	Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιά
πρβλ.	παράβλεπε
πχ	παραδείγματος χάριν
Σ	Σύνταγμα
ΣΑΥ.....	Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων
ΣΕΕ.....	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
σελ.	Σελίδα
ΣΚΣΕ.....	Σύστημα Καταγγελθεισών Συμβάσεων Επιχειρήσεων
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΣΣΧ.....	Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων
στ.	στοιχείο
ΣΤΔ.....	Σύστημα Απολεσθέντων ή Κλαπέντων Ταυτοτήτων/Διαβατηρίων
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΣΥΠ.....	Σύστημα Υποθηκών – Προσημειώσεων
ΤΝΠ	Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών
ΤΣΕΚ.....	Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
υπ' αριθμ.	υπ' αριθμόν
υπόθ.	υπόθεση
υποσ./υποσημ.	υποσημείωση
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΧρηΔικ	Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο
ΧρΙΔ	Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

1 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ

ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΕΝΙΚΑ

1.1 Διεθνές νομικό πλαίσιο

Η προστασία του ιδιωτικού βίου κατοχυρώνεται διεθνώς με μια πληθώρα διατάξεων, μεταξύ των οποίων διεθνείς Συμβάσεις, όπως η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του ανθρώπου του ΟΗΕ (10.12.1948), το διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων και η Σύμβαση της Ρώμης για την προάσπιση των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών του ατόμου-ΕΣΔΑ (4.11.1950), όπου προβλέπεται η ανάγκη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτελεί μέρος των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 8 ΕΣΔΑ, το οποίο εγγυάται το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, της κατοικίας και της αλληλογραφίας και ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπονται περιορισμοί του εν λόγω δικαιώματος. Το ΕΔΔΑ με τη νομολογία του έχει διευκρινίσει, μάλιστα, ότι το άρθρο 8 ΕΣΔΑ δεν υποχρεώνει απλώς τα κράτη να μην προβαίνουν σε ενέργειες, οι οποίες συνιστούν παραβίαση του εν λόγω δικαιώματος, αλλά σε ορισμένες περιστάσεις επιβάλλει σε αυτά και τη θετική υποχρέωση ανάληψης δράσης για τη διασφάλιση του ουσιαστικού σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

Σε διεθνές επίπεδο αξίζει να αναφερθεί, ότι ήδη από το Σεπτέμβριο του 1980, ο Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) υιοθέτησε ένα κείμενο με τίτλο: *«Αρχές διέπουσες την προστασία της προσωπικής σφαίρας του ανθρώπου από και τις διασυνοριακές ροές προσωπικών στοιχείων»*.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο ένα πρώτο βήμα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων συντελέστηκε με τη Σύμβαση 108/1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης *«για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα»*, η οποία κωδικοποίησε τις θεμελιώδεις αρχές- ελάχιστες απαιτήσεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Η Σύμβαση αυτή αποτέλεσε το έναυσμα για αρκετές χώρες να προβούν στη ψήφιση ειδικών νόμων, ενώ άλλες να τροποποιήσουν τη νομοθεσία

τους προκειμένου να θεσπίσουν ένα άρτιο και κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο προστασίας του ανθρώπου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση 108/1981 με το Ν. 2068/1992. Ειδικές διατάξεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων και την ασφάλεια δεδομένων στο πλαίσιο του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν περιέχει και η «Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας του Schengen», η οποία επακολούθησε στη συνέχεια (19.6.1990) και κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 2514/1997.

Ακολουθεί, μετά από μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις, η Οδηγία «σταθμός» 95/46/ΕΚ «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών» που αποτελεί το σημαντικότερο και αρτιότερο νομοθετικό κείμενο που θέσπισε η ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την οποία ενσωμάτωσε ο Έλληνας νομοθέτης με το Ν. 2472/1997. Η Οδηγία αυτή περιέχει τις γενικές αρχές (γνωστές και ως «Οκτώ Αρχές»), οι οποίες αποτυπώθηκαν αρχικά στις κατευθυντήριες αρχές του ΟΟΣΑ και κωδικοποιήθηκαν στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης του 1981.

Στη συνέχεια, εκδόθηκε η οδηγία 97/66 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997, «περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα». Η Ελλάδα εναρμονίστηκε με την εν λόγω Οδηγία με το Ν. 2774/1999. Με την Οδηγία αυτή εξειδικεύθηκε και συμπληρώθηκε η προγενέστερη Οδηγία 95/46/ΕΚ, συμπεριλαμβάνοντας στο πεδίο εφαρμογής της και διατάξεις για την προστασία όχι μόνο των φυσικών προσώπων αλλά και διατάξεις για την προστασία των έννομων συμφερόντων των συνδρομητών-νομικών προσώπων.

Η οδηγία αυτή αντικαταστάθηκε από την Οδηγία 58/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 «σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών».

Στο κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων προστέθηκε η Οδηγία 2006/24/ΕΚ «Για τη διατήρηση δεδομένων που

παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών», η οποία τροποποίησε την Οδηγία 2002/58/EK και η Οδηγία 2009/136/EK «για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της οδηγίας 2002/58/EK σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών», με την οποία τροποποιήθηκε η Οδηγία 2002/22/EK.

Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος κατέστη νομικά δεσμευτικός ως πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (βλ. άρθρο 6 §1 ΣΕΕ) με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας την 1η Δεκεμβρίου 2009, δεν εγγυάται μόνο τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7), αλλά κατοχυρώνει και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων (άρθρο 8), αναβαθμίζοντας ρητά την παρεχόμενη προστασία σε επίπεδο θεμελιώδους δικαιώματος στο ενωσιακό δίκαιο. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται και να εγγυώνται το εν λόγω δικαίωμα, υποχρέωση η οποία ισχύει και για τα κράτη μέλη όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης (άρθρο 51 του Χάρτη). Το άρθρο 8 του Χάρτη, το οποίο συντάχθηκε αρκετά χρόνια μετά την Οδηγία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, πρέπει να νοείται ως ενσωμάτωση του προϋπάρχοντος ενωσιακού δικαίου στον τομέα αυτό.

Το νομικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων ολοκληρώνεται με τις πρόσφατες Οδηγίες 2016/680 «Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου» και 2016/681 «Σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την

πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων» και το Γενικό Κανονισμό 2016/679.

1.2 Το ελληνικό νομικό πλαίσιο

1.2.1 Το Σύνταγμα

Ο συνταγματικός νομοθέτης ήδη από το 2001 με τη συνταγματική αναθεώρηση προσέθεσε στον καταστατικό μας χάρτη την ειδική νομοθετική διάταξη του άρθρου 9^Α Σ, με την οποία ρητά πλέον κατοχυρώνεται το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων, ως ατομικό δικαίωμα και ανατίθεται ρητά η διασφάλισή του σε Ανεξάρτητη Αρχή. Αλλά και πριν τη θέσπιση του άρθρου 9^Α Σ αντίστοιχη προστασία θεμελιωνόταν στη συνδυασμένη ερμηνεία περισσότερων συνταγματικών διατάξεων και συγκεκριμένα στα άρθρα 2§ 1 Σ για το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου, 5 § 1Σ για την προστασία του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και 9 §1 Σ για την προστασία του δικαιώματος του ιδιωτικού βίου.¹ Ωστόσο, κατέστη επιβεβλημένη η ανάγκη ρητής κατοχύρωσης του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων, διότι, η σωρευτική ή διαζευκτική επίκληση των παραπάνω διατάξεων αν και οδηγούσε στην προστασία της προσωπικότητας, δεν προστάτευε επαρκώς το άτομο από την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων στο σύνολο τους,² κυρίως ενόψει των κινδύνων που προέκυψαν από τη ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη³ και ειδικότερα από τις αυξημένες δυνατότητες

---

¹ Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Ν. 2472/1997 (2§3), «για τον κοινό νομοθέτη, η θέσπιση ειδικών κανόνων για τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απλή ευχέρεια. Ειδικά στην Ελλάδα, αυτό συνιστά υποχρέωση του νομοθέτη κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 αλλά και των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 19 του Συντάγματος, οι οποίες ανάγουν την προστασία της αξίας του ανθρώπου σε πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας, προστατεύουν την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και διασφαλίζουν την ιδιωτική και την οικογενειακή του ζωή, καθώς και το απόρρητο των επικοινωνιών του». Βλ. και Ηλιάδου Α., «Η συνταγματική κατοχύρωση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», Συλλογικό έργο «Προσωπικά Δεδομένα: Ανάλυση- Σχόλια- Εφαρμογή», Κοτσαλή Α. (επιμ), Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σελ. 25.

² Βλ. Σαατζίδου- Παντελιάδου Ε., ό.π. (2007), σελ. 42.

³ Στη διάταξη του άρθρου 9^Α Σ αναφέρεται ενδεικτικά η χρήση ηλεκτρονικών μέσων για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ως η πιο χαρακτηριστική περίπτωση των

συλλογής, συσχέτισης και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα.⁴ Αντίθετα, η διάταξη του άρθρου 9^Α Σ εξειδικεύει το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων, δημιουργώντας μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, καθώς διευρύνεται η προστασία του φορέα του δικαιώματος με την αναγνώριση δικαιωμάτων που δύσκολα θα ενέπιπταν σε άλλες συνταγματικές διατάξεις.^{5,6}

Περιεχόμενο του δικαιώματος του άρθρου 9^Α Σ αποτελεί στην πραγματικότητα το δικαίωμα πληροφοριακής αυτοδιάθεσης ή αλλιώς του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού ή αυτοπροσδιορισμού. Βέβαια, θεσπίζεται υποχρέωση προστασίας των προσωπικών δεδομένων έναντι της επεξεργασίας και όχι πλήρης απαγόρευση οποιασδήποτε επεξεργασίας.⁷ Δηλαδή, ο κοινός νομοθέτης υποχρεώνεται από το Σύνταγμα να θεσπίσει περιοριστικό θεσμικό πλαίσιο, εντός του οποίου θα είναι θεμιτή η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων.

Έγινε, ειδικότερα, λόγος παραπάνω, για την ελευθερία της πληροφόρησης, η οποία απαιτεί την ακώλυτη κυκλοφορία και χρήση των δεδομένων και ως εκ τούτου έρχεται από τη φύση της σε σύγκρουση με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Το δικαίωμα αυτό στην πληροφόρηση κατοχυρώθηκε στο άρθρο 5^Α §1 του Συντάγματος με τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001. Όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 5^Α Σ,

---

κινδύνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, λόγω της ευκολίας πρόσβασης στην πληροφορία που προσφέρει. Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2014), σελ 30.

⁴ Βλ. Γέροντα Α., ό.π. (1989), σελ. 510, ο οποίος δέχεται ότι η δυνατότητα συνδυασμού μεμονωμένων προσωπικών πληροφοριών, οδηγεί στη δημιουργία ενός λιγότερο ή περισσότερο πλήρους «πορτραίτου» της προσωπικότητας.

⁵ Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2014), σελ. 28.

⁶ Βλ. Χρυσόγονο Κ., Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, Νομική Βιβλιοθήκη 2006, σελ. 210 επ., ο οποίος θεωρεί πως στο άρθρο 9^Α Σ βρίσκει ρητή κατοχύρωση το δικαίωμα πληροφοριακής αυτοδιάθεσης.

⁷ Βλ. Ηλιάδου 30, η οποία παραπέμπει σε απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (**ΣτΕ 1616/2012**) και στα όσα χαρακτηριστικά δέχθηκε σχετικά με το άρθρο 9^Α Σ: «Περαιτέρω, η προστασία αυτή δεν εξικνείται μέχρι της πλήρους απαγορεύσεως της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, αλλά στη θέσπιση όρων και προϋποθέσεων, υπό τις οποίες είναι επιτρεπτή η επεξεργασία τους, ούτως ώστε να επιτευχθεί μία δίκαιη ισορροπία μεταξύ της προστασίας του δικαιώματος αυτού, και της ικανοποιήσεως και άλλων συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων, όπως είναι το δικαίωμα του πληροφορείν που κατοχυρώνεται στα άρθρα 5 Α και 14 παρ. 1 του Συντάγματος».

υπάρχει η δυνατότητα περιορισμού του «για λόγους (...) προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων», εννοώντας εμμέσως λόγους που αφορούν την προστασία του δικαιώματος πληροφοριακού αυτοκαθορισμού.

Όπως προκύπτει από το άρθρο 9^Α Σ, φορείς του εν λόγω δικαιώματος είναι όλα τα φυσικά πρόσωπα, Έλληνες και αλλοδαποί, διότι δεν πρόκειται για δικαίωμα που προσιδιάζει μόνο σε πολίτες, αλλά σε όλους τους ανθρώπους. Ωστόσο, φορείς του δικαιώματος θεωρείται ότι είναι και τα νομικά πρόσωπα, καθότι και για αυτά εμφιλοχωρούν οι ίδιοι κίνδυνοι από την επεξεργασία των δεδομένων τους, οι οποίοι μάλιστα αντανακλώνται και στη συλλογική δράση των φυσικών προσώπων που συμμετέχουν σε αυτά.⁸ Αποδέκτες του δικαιώματος του άρθρου 9^Α Σ, είναι εκτός από την κρατική εξουσία και οι ιδιώτες. Γίνεται, δηλαδή, δεκτή στη θεωρία και στη νομολογία⁹ η τριτενέργεια του δικαιώματος του άρθρου 9^Α Σ, η οποία θεμελιώνεται εύκολα πέρα από τη γραμματική διατύπωση του ίδιου αυτού άρθρου, το οποίο δε διακρίνει, και στη διάταξη του άρθρου 25 §1 εδ. γ Σ, διότι πρόκειται για ένα δικαίωμα που κατ' εξοχήν προσιδιάζει στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών.¹⁰

1.2.1 Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016

1.2.1.1 Βασικές έννοιες του νόμου και η διάκριση των δεδομένων σε απλά και ευαίσθητα

Ο Νέος Κανονισμός Προστασίας των Προσωπικών δεδομένων έχει κάποια κύρια-γενικά χαρακτηριστικά τα οποία τον βοηθούν ώστε να αποκτήσει πιο ενισχυμένο ρόλο στο πεδίο της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Αρχικά, πλέον έχουμε ένα νομικό κείμενο με τη μορφή κανονισμού πράγμα που σημαίνει ότι έχει άμεση εφαρμογή. Επίσης, έχει γενική εφαρμογή, καθώς στις επιταγές του οφείλουν να συμμορφωθούν τόσο οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα όσο και αυτές του δημοσίου τομέα. Εμφανίζει μερικά χαρακτηριστικά

---

⁸ Βλ. *Ηλιάδου*, σελ. 34.

⁹ Βλ. **ΣτΕ 1616/2012**, δημοσίευση: Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Νόμος.

¹⁰ Βλ. *Ηλιάδου*, σελ. 34.

οδηγίας, καθώς εξουσιοδοτεί ή αφήνει στην διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών ορισμένα σημεία του για περαιτέρω εξειδίκευση^{11,12}.

Ειδικότερα, ο Κανονισμός αποτελείται από 99 άρθρα, τα οποία έχουν δημιουργήσει ένα οπλοστάσιο, βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα του σε σχέση με την προϊσχύουσα Οδηγία. Μέσα σ' αυτό το οπλοστάσιο περιλαμβάνονται διατάξεις που θέτουν αυστηρά χρονικά όρια αποθήκευσης των προσωπικών δεδομένων¹³, που επεκτείνουν το εδαφικό πεδίο εφαρμογής¹⁴, που επιβάλλουν βαρύτερες κυρώσεις¹⁵ κ.α. Πλέον, δίνεται έμφαση στην πρόληψη αντί για την καταστολή, όπως με την λήψη τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την διασφάλιση ενός κατάλληλου επιπέδου ασφαλείας έναντι των κινδύνων¹⁶, ενώ κατοχυρώνεται θεσμικά μία πολύ σημαντική καινοτομία, αυτή της εκτίμησης του αντίκτυπου σχετικά με την προστασία δεδομένων¹⁷. Το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ισχυρό ρόλο, καθώς ενδυναμώνονται και εμπλουτίζονται τα δικαιώματά του¹⁸ από τον Κανονισμό, ενάντια στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Ακόμη, οι υποχρεώσεις¹⁹ αυτών που επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα ενισχύονται αισθητά, οι παραβάτες έρχονται αντιμέτωποι με υψηλά πρόστιμα²⁰, ενώ κατοχυρώνεται το δικαίωμα αποζημίωσης για κάθε πρόσωπο που υπέστη υλική ή μη υλική ζημία

---

¹¹ Βλ. άρθρο 6 παρ. 2 και 4, άρθρο 9 παρ. 2 περ. α', β', ζ', άρθρο 14 παρ. 5 περ. γ και δ, άρθρο 17 παρ. 3 περ. β κ.α. και βλ. για αναλυτική αναφορά Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018, σελ. 17 επ

¹² Βλ. Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης, Μια πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα Προσωπικά Δεδομένα, Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας, Αθήνα, 2018, σελ.14

¹³ Βλ. άρθρο 5 παρ. 1 περ. ε

¹⁴ Βλ. άρθρο 3 παρ. 2 και 3

¹⁵ Βλ. άρθρο 83 παρ. 4,5 και 6

¹⁶ Βλ. άρθρο 32 παρ. 1

¹⁷ Βλ. άρθρο 35 παρ. 1,3 και 7

¹⁸ Βλ. άρθρο 12 παρ. 1,2 εδ.α', 3 εδ. α', 4 και άρθρο 15 παρ. 1 και 3 εδ.α', άρθρο 16 εδ. α', άρθρο 17 παρ. 1, άρθρο 20 παρ. 1, άρθρο 77 παρ. 1, άρθρο 79 παρ. 1 κ.α

¹⁹ Βλ. άρθρο 30, άρθρο 37 κ.α.

²⁰ Βλ. άρθρο 83 παρ. 4,5,6

από την παραβίαση του Κανονισμού²¹. Τέλος, θεσμοθετείται μια ανεξάρτητη εποπτική αρχή²², της οποίας οι αρμοδιότητες, τα χαρακτηριστικά και οι εγγυήσεις περιγράφονται αναλυτικά²³.

1.2.2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1.2.2.1 Εννοιολογικός Προσδιορισμός

Καθοριστική σημασία για την εφαρμογή του Νέου Κανονισμού Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων είναι έννοια που αποδίδεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Κατά τον Κανονισμό, δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα θεωρείται κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»). Το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας(π.χ. όνομα και αριθμό ταυτότητας, δεδομένα θέσης, διεύθυνση IP, αναγνωριστικά συσκευών, φωτογραφίες, βίντεο, στοιχεία σωματικής, γενετικής, ψυχολογικής, οικονομικής, πολιτιστικής ή κοινωνικής ταυτότητας κ.λπ.)²⁴.

Ακόμη, οι συνδυασμοί διαφορετικών δεδομένων και πληροφοριών, εάν μπορούν να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση ενός συγκεκριμένου ατόμου, αποτελούν προσωπικά δεδομένα²⁵.

Κατόπιν, αυτών θα λέγαμε ότι δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα είναι οτιδήποτε θα μπορούσε να χαρακτηρίσει ένα φυσικό πρόσωπο, είτε βάσει αντικειμενικών στοιχείων (χρώμα μαλλιών, ανάστημα κ.α.) , είτε βάσει υποκειμενικών στοιχείων (απόψεις, δηλώσεις κ.α.)²⁶.

---

²¹ Βλ. άρθρο 82

²² Βλ. άρθρα 51-59

²³ Βλ. Φερενίκη Παναγοπούλου – Κουτνατζή, Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ, Εισαγωγή Γιώργου Δελλή, Αν. Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2017, σελ. 8

²⁴ Βλ. Άρθρο 4 του Κανονισμού

²⁵ Βλ. Προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_el

²⁶ Βλ. Πλατής Ειρηνικός, Προσωπικά δεδομένα-Προστασία GDPR, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018, σελ. 14

Επίσης, σύμφωνα με την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα, έχουν κρυπτογραφηθεί ή για τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί ψευδώνυμα, αλλά τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επαναταυτοποίηση ενός ατόμου, παραμένουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού. Απ' την άλλη, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα με τέτοιον τρόπο ώστε το άτομο να μην είναι ή να μην είναι πια ταυτοποιήσιμο δεν θεωρούνται πλέον 28 δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Για να είναι πραγματικά ανώνυμα τα δεδομένα, η ανωνυμοποίηση πρέπει να είναι μη αντιστρέψιμη²⁷.

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων εφαρμόζεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία τους. Δεν έχει σημασία εάν πρόκειται για αυτοματοποιημένη ή χειροκίνητη επεξεργασία, υπό την προϋπόθεση ότι τα δεδομένα οργανώνονται βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων (π.χ. αλφαβητική σειρά). Επίσης, αδιάφορος είναι και ο τρόπος αποθήκευσης των δεδομένων (σε σύστημα τεχνολογίας πληροφοριών, μέσω βίντεο επιτήρησης ή σε έντυπη μορφή). Όλες αυτές οι περιπτώσεις καλύπτονται από το πέπλο προστασίας του Κανονισμού²⁸.

Στο άρθρο 9 του Κανονισμού, γίνεται λόγος σε μία ειδική κατηγορία προσωπικών δεδομένων, τα ευαίσθητα δεδομένα. Σ' αυτά περιλαμβάνονται η φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, τα γενετικά δεδομένα, τα βιομετρικά δεδομένα, τα δεδομένα που αφορούν την υγεία ή τα δεδομένα που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό. Συνέπεια της κατατάξεως των ανωτέρω στην ειδική αυτή κατηγορία είναι η ενεργοποίηση του άρθρου 35 παρ. 3 στοιχ. β του Κανονισμού, με αποτέλεσμα για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών να

---

²⁷ Βλ. Προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_el

²⁸ Βλ. Προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_el

απαιτείται προηγούμενη εκτίμηση αντικτύπου, καθώς εντάσσονται στις πράξεις επεξεργασίας που ενέχουν συγκεκριμένους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων.

Στο κείμενο του Κανονισμού δίνεται ο ορισμός μερικών κατηγοριών των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως τα «γενετικά δεδομένα»²⁹ (δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τα γενετικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου που κληρονομήθηκαν ή αποκτήθηκαν, όπως προκύπτουν, ιδίως, από ανάλυση βιολογικού δείγματος του εν λόγω φυσικού προσώπου και τα οποία παρέχουν μοναδικές πληροφορίες σχετικά με την φυσιολογία ή την υγεία του εν λόγω φυσικού προσώπου, π.χ. DNA, RNA³⁰), τα «βιομετρικά δεδομένα»³¹ (δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με 29 φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα) και τα «δεδομένα που αφορούν την υγεία»³² (δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του).

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων αφορά μόνο τα φυσικά πρόσωπα, εν ζωή, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή τον τόπο διαμονής τους³³. Συνεπώς, τα νομικά πρόσωπα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού.

1.2.2.2 Ειδικότερα τα δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς

Ως προσωπικά δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς λογίζονται τα δεδομένα που περιλαμβάνουν και αποτυπώνουν το σύνολο των πληροφοριών

---

²⁹ Βλ. Άρθρο 4 αριθμ. 13 του Κανονισμού

³⁰ Βλ. Αιτιολογική σκέψη 34 του Κανονισμού

³¹ Βλ. Άρθρο 4 αριθμ. 14 του Κανονισμού

³² Βλ. Άρθρο 4 αριθμ. 15 του Κανονισμού

³³ Βλ. Αιτιολογική σκέψη 14 του Κανονισμού

της οικονομικής ζωής του προσώπου και αποτελούν εκδηλώσεις του δικαιώματος της πληροφορικής αυτοδιάθεσης. Είναι συγχρόνως αγαθά, ή εκδηλώσεις, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, στην οποία ανήκει η ελευθερία του προσώπου να αναπτύσσει κάθε είδους νόμιμη δραστηριότητα κοινωνική, επιστημονική αλλά και οικονομική. Τα δεδομένα αυτά, ως υποκατηγορία των προσωπικών δεδομένων, είναι ιδιαίτερα σημαντικά διότι είναι η βάση της αξιολόγησης της προσωπικότητας του υποκειμένου και πιο συγκεκριμένα της φερεγγυότητάς του, με αποτέλεσμα την ταξινόμηση των πελατών από πολλές επιχειρήσεις σε κατηγορίες. Έτσι, αποτελεί σημαντική πηγή κινδύνου για τα οικονομικά συμφέροντα και για την αξιοπρέπεια του ατόμου η διαπίστωση της πιστοληπτικής ικανότητας, συναγόμενη μεταξύ άλλων από πληροφορίες όπως το πού εργάζεται, πώς ζει, τί αγοράζει, πώς διασκεδάζει, τί περιουσία έχει σε κινητά ή ακίνητα, ποια είναι τα περιουσιακά του χρέη, εάν έχει επενδύσεις, εάν βαρύνεται με δάνεια, υποθήκες, πιστώσεις, εάν λαμβάνει επιδόματα ή επιχορηγήσεις, εάν έχει εργασιακά προνόμια, αλλά και πληροφορίες ασφαλιστικές για σύνταξη γήρατος ή άλλες παροχές. Ακόμη λαμβάνονται υπόψη αγαθά ή υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από το πρόσωπο καθώς και αγαθά ή υπηρεσίες που προσφέρει το πρόσωπο, τραπεζικοί λογαριασμοί, πιστωτικές κάρτες, κληρονομικά δικαιώματα, αποζημιώσεις που λήφθηκαν από το πρόσωπο και ό,τι άλλο αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης της οικονομικής του συμπεριφοράς.³⁴

Αν και από πολλούς θεωρούνται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα³⁵ που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας και παρά το ότι ανήκουν στον πυρήνα της ιδιωτικής ζωής, τα δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς, τόσο σε επίπεδο δευτερογενούς κοινοτικού δικαίου (Οδηγία 95/46ΕΚ και Κανονισμός 2016/679),

---

³⁴ Βλ. Παράρτημα εντύπου 2 Γνωστοποίησης Τήρησης Αρχείου/ Αίτησης για άδεια: Μέρος II: Κατηγορίες προσωπικών δεδομένων/ Οικονομική κατάσταση (http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,19247&_dad=portal&_schema=PORTAL)

³⁵ Βλ. Σαατζίδου- Παντελιάδου, ό.π. (2007), σελ. 104, όπου και παραπέρα παραπομπές σε Ιγγλεζάκη Ι., Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 95 για το παράδειγμα της έρευνας στη Γ αλλία όπου με βάση τις προτιμήσεις του πληθυσμού τα δεδομένα σχετικά με την οικονομική δραστηριότητα θεωρήθηκαν κατά πλειοψηφία ότι ανήκουν στις πλέον ευαίσθητες πληροφορίες.

όσο και με βάση το άρθρο 2β' του Ν. 2472/1997, ανήκουν στην κατηγορία των απλών δεδομένων. Υποστηρίζεται ότι ο λόγος της συγκεκριμένης εξαίρεσης βρίσκεται στις αυξημένες νομοθετικές προσπάθειες για διαφάνεια και περιορισμό του «βρώμικου χρήματος», για τις οποίες πιθανότατα θα αποτελούσε τροχοπέδη η αναγνώριση ειδικού status στα προσωπικά δεδομένα σχετικά με την φερεγγυότητα και την πιστοληπτική ικανότητα των υποκειμένων.³⁶

Πάντως, τα ευαίσθητα δεδομένα δεν εντάσσονται σε κάθε περίπτωση στον σκληρό πυρήνα του δικαιώματος στην ιδιωτική σφαίρα. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, και η επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων εγκυμονεί συχνά επιπτώσεις εξίσου επαχθείς ή ακόμη και επαχθέστερες σε σχέση με την επεξεργασία ευαίσθητων πληροφοριών, ιδίως ανάλογα με τις περιστάσεις και το σκοπό της επεξεργασίας.³⁷ Επομένως, η θέσπιση ειδικών ρυθμίσεων με μόνο κριτήριο το είδος των δεδομένων, ορθά επικρίνεται ως μονομερής, καθώς δεν λαμβάνονται υπόψη παράγοντες, όπως οι ειδικότερες συνθήκες της επεξεργασίας και ο σκοπός της επεξεργασίας.³⁸

Ειδικά ως προς τα δεδομένα πιστοληπτικής ικανότητας αξίζει να αναλογιστεί κανείς ότι παρόλο που η οικονομική ελευθερία (άρθρο 5§ 1 του Συντάγματος) αποτελεί, μεταξύ άλλων, τη βάση του δικαιώματος της πληροφορικής αυτοδιάθεσης του προσδιορισμού του υποκειμένου των δεδομένων ορίζει ότι το φυσικό πρόσωπο είναι δυνατό να προσδιοριστεί ιδίως βάσει συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν, μεταξύ άλλων, την υπόσταση του από άποψη οικονομική, ο νομοθέτης δεν συμπεριέλαβε τα

---

³⁶ Βλ Μυλώση Μ. & Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου Ε., ό.π. (2015), σελ. 26, όπου και παραπέρα παραπομπές, Ιγγλεζάκη Ι., Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 94.

³⁷ Βλ. Χριστοδούλου Κ., ό.π. (2013), σελ 22.

³⁸ Βλ. Μπαρτσώκα Φ., ό.π. (2014), σελ. 127, όπου και παραπέρα παραπομπές σε Ιγγλεζάκη Ι., Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 170 επ: Κρατούσα στη Γερμανία είναι η άποψη που εκφράζεται στην απόφαση του γερμανικού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου για την απογραφή του πληθυσμού σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει κανένα προσωπικό στοιχείο δίχως σημασία και ως εκ τούτου, προς θέσπιση της κατάλληλης προστασίας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι το είδος των δεδομένων, αλλά η δυνατότητα αξιοποίησής τους σε συνάρτηση με το σκοπό για τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν.

δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς στα ευαίσθητα δεδομένα.³⁹

Οι πληροφορίες αυτές που προσδιορίζουν την πιστοληπτική ικανότητα των υποκειμένων έχουν καθαρά οικονομικό χαρακτήρα, αφού ευαίσθητα δεδομένα, όπως οι πληροφορίες για την υγεία των δανειοληπτών, δεν εμπίπτουν στο επιτρεπτό της νόμιμης επεξεργασίας του άρθρου 4§ 1β και δεν επιτρέπεται να λαμβάνονται ως πληροφορίες από τα πιστωτικά ιδρύματα βάσει του άρθρου 27 του Ν. 3601/2007.⁴⁰ Τέλος, ως προς τις λεγόμενες «μεικτές» περιπτώσεις προσωπικών δεδομένων, όπου δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς είναι αλληλένδετα με ευαίσθητα δεδομένα, όπως για παράδειγμα δεδομένα κοινωνικής πρόνοιας⁴¹, προτείνεται να υπερτερεί ο ευαίσθητος χαρακτήρας με αποτέλεσμα η επεξεργασία να διέπεται από τις διατάξεις αυξημένης νομικής προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.⁴²

1.2.2.3 Οι προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας

Η συγκατάθεση του υποκειμένου

Ο νομοθέτης αποβλέποντας στη βέλτιστη δυνατή προστασία του υποκειμένου των δεδομένων υποβάλλει την επεξεργασία σε συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως είναι οι βασικές γενικές αρχές που διέπουν την κάθε επεξεργασία και οι οποίες θα αναλυθούν παρακάτω, σε συνδυασμό με τη διαπίστωση της συνδρομής μιας ή περισσότερων βάσεων νομιμότητας.^{43 44}

Η επεξεργασία είναι νόμιμη και άρα επιτρεπτή, μόνο εφόσον θεμελιώνεται στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει δεσμευτικά και περιοριστικά ως βάσεις νομιμότητάς της. Τον κανόνα αποτελεί η συγκατάθεση εκ μέρους του υποκειμένου των δεδομένων, η οποία ανάγεται σε πρωταρχική νομική βάση

---

³⁹ Βλ. Σαατζίδου- Παντελιάδου Ε., ό.π. (2007), σελ. 104.

⁴⁰ Βλ. αναλυτικότερα παρακάτω κεφάλαιο 2.2.2.3.2 γ.

⁴¹ Είναι συχνό το φαινόμενο να δημοσιοποιούνται ονομαστικά δεδομένα ειδικών επιδομάτων πρόνοιας, αναπηρίας, ασθένειας κλπ, με αποτέλεσμα να συνάγονται συμπεράσματα για την οικονομική κατάσταση των υποκειμένων.

⁴² Βλ. Βλ Μυλώση Μ. & Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου Ε., ό.π. (2015), σελ. 26.

⁴³ Βλ. Μίτλεττον Φ., ό.π. (2016), σελ. 54.

⁴⁴Βλ. αναλυτικά για την έννοια της συγκατάθεσης Χριστοδούλου Κ., «Προς μια επανεξέταση της έννοιας της δικαιοπραξίας; Το παράδειγμα της συγκατάθεσης του υποκειμένου στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του». ΔιΜΕΕ 3/2005, σελ. 357.

κάθε επεξεργασίας. Η συγκατάθεση του υποκειμένου καθιερώνεται από το νόμο ως λόγος άρσης του άδικου χαρακτήρα της προσβολής της ιδιωτικής σφαιράς του. Κατά το άρθρο 6 παρ. 1 του Κανονισμού : «*Συγκατάθεση*» του υποκειμένου των δεδομένων (είναι) κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική⁴⁵ δήλωση βουλήσεως,⁴⁶ που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για τον σκοπό της επεξεργασίας⁴⁷, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.».

Πρέπει να τονιστεί ότι η συγκατάθεση δεν αρκεί για να νομιμοποιήσει την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, όταν αυτή δεν είναι σύλληπη για

---

⁴⁵ Βλ. υπ' αριθμόν 18/2002 απόφαση της Αρχής, ΚΝοΒ 2003,σελ 738, με την οποία κρίθηκε, ότι, στην περίπτωση εντύπου παραγγελίας εταιρείας εμπορίας αυτοκινήτων, η αναφορά μόνο ότι με την υπογραφή του ο αγοραστής παρέχει στην αντιπροσωπεία τη ρητή συγκατάθεσή του στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που τον αφορούν δεν είναι νόμιμη, αλλά απαιτείται ο αγοραστής να παρέχει ελεύθερα τη συγκατάθεσή του σε ξεχωριστό έντυπο ή χωριστό τμήμα του ίδιου εγγράφου και όχι ως συστατικό στοιχείο ή επακόλουθο της παραγγελίας και, ασφαλώς να δίνεται η δυνατότητα επιλογής ανάμεσα στην αρνητική και τη θετική απάντηση.

⁴⁶ Βλ. Χριστοδούλου Κ., ό.π., (2005), σελ. 362 επ., όπου υπογραμμίζεται ότι με βάση το άρθρο 2 ια Ν. 2472/1997 αφενός σιωπηρή συγκατάθεση δε συγχωρείται, αφετέρου αποκλείεται και η λεγόμενη τεκμαιρόμενη συγκατάθεση, η οποία πάντως δεν μπορεί να διακριθεί με ασφάλεια από τη σιωπηρή εκτός αν προσλάβει την έννοια της πλασματικής συγκατάθεσης ή της μεταφοράς του βάρους απόδειξης στο υποκείμενο, δυνάμει ειδικής νομοθετικής ρύθμισης. Πάντως η σιωπή μπορεί να θεωρηθεί ως συγκατάθεση, εφόσον αυτό υπαγορεύεται από το συμφέρον του υποκειμένου. Εξάλλου αυτό προκύπτει και από τα άρθρα 5§ 2γ και 7 §2β Ν. 2472/1997, που ορίζουν ότι η επεξεργασία θεωρείται νόμιμη ακόμη και αν δεν έχει δοθεί συγκατάθεση, σαν αυτή να είχε χωρίσει πλασματικά, όταν το υποκείμενο εμποδίστηκε να τη δώσει από φυσική ή νομική αδυναμία, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή θα δινόταν προς εξυπηρέτηση ζωτικού συμφέροντός του.

⁴⁷ Βλ. Χριστοδούλου Κ., ό.π. (2005), σελ. 359, όπου αναφέρεται ότι ο σκοπός της επεξεργασίας αποτελεί το δικαιπρακτικό θεμέλιο της συγκατάθεσης (μονομερής δικαιπραξία), με αποτέλεσμα η άγνοιά του να συνιστά πλάνη περί τα παραγωγικά αίτια και η έκλειψή του επιφέρει πιθανότατα την ανατροπή της συγκατάθεσης του υποκειμένου, η οποία θεωρείται πως δεν δόθηκε ποτέ.

κάποιον άλλο λόγο πχ. υπέρβαση του σκοπού της επεξεργασίας, αντίθεση είτε σε συνταγματικές διατάξεις με αυτόματη τριτενέργεια στις ιδιωτικές σχέσεις (άρθρα 2 §1, 5, 5^A, 9^A Σ) είτε σε διατάξεις νόμου (άρθρα 174, 178, 179 ΑΚ), είτε στα χρηστά ήθη.⁴⁸ Ο ορισμός της συγκατάθεσης δεν φαίνεται επαρκής⁴⁹ σε περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων, όπως για παράδειγμα όταν το υποκείμενο δίνει τη συγκατάθεση του στο πλαίσιο σύμβασης προσχώρησης. Έτσι, ιδιαίτερα προβληματική είναι η συνήθης περίπτωση παροχής συγκατάθεσης του πελάτη της τράπεζας για την επεξεργασία και χρήση των δεδομένων που σχετίζονται με την πιστοληπτική του ικανότητα μέσω ΓΟΣ. Η συγκατάθεση του υποκειμένου δεν απαιτείται να είναι έγγραφη, προϋπόθεση η οποία ισχύει μόνο για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, αρκεί να είναι ρητή και όχι σιωπηρή ή τεκμαιρόμενη. Επιπλέον, ορίζεται ότι η συγκατάθεση θα πρέπει να είναι ειδική και όχι γενική, δίχως να μπορεί δηλαδή να καλύπτει εκ των προτέρων κάθε επεξεργασία, αλλά αναφέρεται σε συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας.⁵⁰ Επομένως, σε περιπτώσεις εκ των υστέρων έκλειψης⁵¹, αλλαγής ή επέκτασης του σκοπού της επεξεργασίας, αυτή καθίσταται παράνομη παρά την αρχικά χορηγηθείσα συγκατάθεση, η οποία και απέβαλε πλέον την ισχύ της.

Ο νόμος αναγνωρίζει και άλλες νομικές βάσεις, οι οποίες όμως θεσπίζονται ως εξαιρέσεις στον κανόνα της συγκατάθεσης.⁵² Έτσι, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς την συγκατάθεση όταν αυτή είναι αναγκαία α) για την εκτέλεση σύμβασης, β) την εκπλήρωση υποχρέωσης από το νόμο, γ) τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων, δ) την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος, ε) την ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας ή τρίτου στον οποίο ανακοινώνονται, υπό τον όρο ότι αυτό υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι

---

⁴⁸ Βλ. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου Ε., ό.π. (2004), σελ. 1379, η οποία περαιτέρω παραπέμπει στον Ιγγλεζάκη Ι., Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα 2004, σελ. 214 επ.

⁴⁹ Βλ. Σαατζίδου- Παντελιάδου Ε., ό.π. (2007), σελ. 108

⁵⁰ Βλ. Χριστοδούλου Κ., ό.π. (2013), σελ. 52.

⁵¹ Βλ. Χριστοδούλου Κ., ό.π. (2013), σελ. 53.

⁵² Βλ. Μίτλεττον Φ., ό.π. (2016), σελ. 54.

θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. Οι περιπτώσεις αυτές, οι οποίες τάσσονται εναλλακτικά και όχι σωρευτικά, δεν προϋποθέτουν - κατ' ανάγκην - αίτηση για συγκατάθεση του υποκειμένου και άρνηση αυτού, αλλά ενεργοποιούνται και ισχύουν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις τους.⁵³

Ειδικά οι περιπτώσεις α' και ε' προβάλλονται από τις τράπεζες και από την «Τειρεσίας Α.Ε.» ως βάσεις νομιμότητας για την επεξεργασία των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς με σκοπό να παρακαμφθεί η υποχρέωση της συγκατάθεσης του υποκειμένου. Η πρώτη περίπτωση συντρέχει όταν η επεξεργασία όπως και τα δεδομένα που θα τύχουν επεξεργασίας είναι αναγκαία, δηλαδή συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτούνται, ενόψει του σκοπού της σύμβασης. Αλλά και επιπλέον όταν και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι ο συγκεκριμένος σκοπός είναι σκοπός της σύμβασης, την εξυπηρέτηση του οποίου ακολουθεί η επεξεργασία.⁵⁴ Ωστόσο, η Αρχή⁵⁵ απέφυγε να εξετάσει αυτήν την προϋπόθεση και να την υιοθετήσει ως νομική βάση της επεξεργασίας των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από την «Τειρεσίας Α.Ε.» και τις τράπεζες. Πράγματι, αμφισβητείται αν η απόκτηση πληροφοριών για τη φερεγγυότητα και την πιστοληπτική ικανότητα των υποκειμένων κατά το προσυμβατικό στάδιο είναι αναγκαία για την κατάρτιση της πιστωτικής σύμβασης, καθώς η επεξεργασία αυτή δεν εμπίπτει άμεσα στον σκοπό της πιστωτικής σύμβασης που ενδεχομένως θα καταρτιστεί μελλοντικά από το υποκείμενο των δεδομένων.⁵⁶

---

⁵³ Βλ. ΕφΑΘ 3833/2003, ΝοΒ 2004, σελ. 247.

⁵⁴ Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2006), σελ. 41 επ. Βλ. και υπ' αριθμ. 39/2015 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr, στην οποία κρίθηκε ότι δεν μπορεί να έχει εφαρμογή η εξαίρεση του άρ. 5 παρ. 2 στοιχ. α) του Ν. 2472/1997, διότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας τράπεζας που αποσκοπούσε στην αμεσότερη πληροφόρηση των κατόχων πιστωτικών καρτών -πελατών του υπεύθυνου επεξεργασίας για τις κινήσεις των καρτών αυτών, και οι οποίοι δεν επιθυμούσαν να είναι εγγεγραμμένοι χρήστες στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής τραπεζικής, δεν μπορεί να εκληφθεί ως απολύτως απαραίτητη στο πλαίσιο των μεταξύ τους συμβατικών σχέσεων, αφού η συγκεκριμένη πληροφόρηση για τις κινήσεις των καρτών μπορεί να παρέχεται και με άλλους τρόπους, όπως μέσω ταχυδρομείου. Βλ. τέλος υπ' αριθμ. 57/2013 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr.

⁵⁵ Βλ. υπ' αριθμ. 109/1999 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr.

⁵⁶ Βλ. αναλυτικότερα Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2006), σελ. 41 επ., ο οποίος αναφέρει την κρατούσα στη γερμανική βιβλιογραφία άποψη που υποστηρίζει ότι η χρήση

Η περίπτωση ε' του άρθρου 5§ 2 του νόμου δημιουργεί λιγότερα ερμηνευτικά προβλήματα και αποτελεί τη νομική βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία των αρχείων οικονομικής συμπεριφοράς. Αυτήν την προϋπόθεση επικαλείται και η Αρχή στην υπ' αριθμ. 109/1999 απόφασή της και στην απόφαση 50/2000 που ακολούθησε, προκειμένου να θεωρείται νόμιμη η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τη διαπίστωση πιστοληπτικής ικανότητας δίχως τη συγκατάθεση του υποκειμένου.⁵⁷ Έτσι, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από εταιρείες ή άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας που έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του Κανονισμού, που έχει ως σκοπό της τον έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας, είναι νόμιμη και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, επειδή α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή οι τρίτοι αποδέκτες των δεδομένων, το οποίο συνίσταται στην άσκηση του δικαιώματος οικονομικής ελευθερίας με βάση ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες πιστοληπτικής ικανότητας που εξασφαλίζουν την εμπορική πίστη, την αξιοπιστία και την ασφάλεια των συναλλαγών και β) επειδή το σχετικό έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας ή των τρίτων παρουσιάζει μια προφανή υπεροχή σε σχέση με τα συμφέροντα του υποκειμένου για μη δημοσιοποίηση οικονομικών στοιχείων του, και πάντως από τη δημοσιοποίηση τέτοιων στοιχείων δεν θίγονται θεμελιώδεις ελευθερίες αυτού.⁵⁸ Είναι εύλογο ότι, χωρίς τη δυνατότητα πρόσβασης σε ορθές και επίκαιρες πληροφορίες, οι οποίες αφορούν την πιστοληπτική ικανότητα των συναλλασσομένων, η ικανοποίηση του εν λόγω έννομου συμφέροντος δυσχεραίνεται σημαντικά.

πληροφοριών για την πιστοληπτική ικανότητα του υποκειμένου στο πλαίσιο της λήψης μέτρων κατά το προσυμβατικό στάδιο και στο μέτρο που λαμβάνει χώρα κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου είναι απολύτως αναγκαία για την κατάρτιση της πιστωτικής σύμβασης και επομένως νόμιμη. Ο αντίλογος σε αυτή τη θέση είναι πως δεν είναι απαραίτητα αναγκαία η απόκτηση πληροφοριών από ένα σύστημα πληροφόρησης πριν από την κατάρτιση της πιστωτικής σύμβασης για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης, αφού εναλλακτικά μπορεί να ζητήσει ο πιστωτικός φορέας πληροφορίες από τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο του, δηλαδή το υποκείμενο των δεδομένων.

⁵⁷ Ασφαλώς, η νομιμότητα της επεξεργασίας, αφορά μόνο δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς και δεν εκτείνεται σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως είναι τα δεδομένα υγείας κλπ. Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2006), σελ. 43-44.

⁵⁸ Βλ. ΕφαΘ 3833/2003, ΝοΒ 2004, σελ 247.

Έντονη κριτική έχει ασκηθεί στην Αρχή σχετικά με τα όσα δέχθηκε στις παραπάνω θεμελιώδεις αποφάσεις της. Αφενός διατηρούνται σοβαρές επιφυλάξεις για την **υπ' αριθμ. 109/1999 απόφαση της Αρχής** για το γεγονός ότι δε διέκρινε τις κατηγορίες επεξεργασίας δεδομένων στις οποίες αναφέρεται, δηλαδή εάν αναφέρεται στη συλλογή και διατήρηση των δεδομένων από την «Τειρεσίας Α.Ε.» ή αντιθέτως στη διαβίβαση αυτών στους αποδέκτες, και αφετέρου για το γεγονός ότι δεν κατέστησε σαφές αν υπηρετείται το έννομο συμφέρον της «Τειρεσίας Α.Ε.» ή των τρίτων αποδεκτών των δεδομένων.⁵⁹ Περαιτέρω προσάπτεται στην Αρχή ότι δεν απέδωσε την απαιτούμενη σημασία στη στάθμιση των συμφερόντων του Κανονισμού, καθώς έκρινε ότι η προστασία της εμπορικής πίστης «υπερέχει προφανώς» σε σχέση με τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων χωρίς καμία επιπλέον ανάλυση.⁶⁰ Κατά μία άποψη,⁶¹ η Αρχή εσφαλμένα ταυτίζει το συμφέρον του κάθε χρήστη προσωπικών δεδομένων με το συμφέρον των συναλλαγών και κατά συνέπεια το γενικό συμφέρον, το οποίο μάλιστα θεωρεί ότι «υπερέχει προφανώς» από το συμφέρον των υποκειμένων. Επιχειρήματα που προβάλλονται σχετικά, είναι μεταξύ άλλων ότι η δυνατότητα πρόβλεψης μιας ενδεχόμενης παράνομης ή αντισυμβατικής συμπεριφοράς και η συνακόλουθη αποφυγή μιας συμβατικής δέσμευσης δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη γενική προληπτική παρακολούθηση της οικονομικής συμπεριφοράς φυσικών προσώπων, δηλαδή κατ' ουσίαν μικρών ατομικών επιχειρήσεων και καταναλωτών που προσφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό για ικανοποίηση κάποιας επείγουσας ανάγκης, ακριβώς όπως και η πάταξη της τρομοκρατίας δε δικαιολογεί την παρακολούθηση της ιδιωτικής ζωής του κάθε πολίτη. Επίσης, η οικονομική ελευθερία του καθενός, στα πλαίσια της κοινωνικής συνύπαρξης, οφείλει να αφήνει περιθώρια άσκησης της ίδιας ή άλλων ελευθεριών των λοιπών κοινωνιών. Εξάλλου, η οικονομική πίστη ενέχει

---

⁵⁹ Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2006), σελ. 43, ο οποίος θεωρεί ότι όντως η επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς είναι απόλυτα αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος των τρίτων, στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα, κάτι που έπρεπε να διευκρινίσει η Αρχή.

⁶⁰ Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2006), σελ. 45.

⁶¹ Βλ. Ψυχομάνη Σ., ό.π. (2002), σελ. 42.

από μόνη της τον κίνδυνο να διαψευσθεί, διαφορετικά θα επρόκειτο για βεβαιότητα και όχι για «πίστη». Τέλος, η άποψη αυτή υποστηρίζει ότι με τον τρόπο αυτό προάγεται η άνιση μεταχείριση όσων προσφεύγουν στις υπηρεσίες των πιστωτικών ιδρυμάτων, με ενδεχόμενο μελλοντικό αποτέλεσμα την ύπαρξη παράνομων και καταστροφικών συμπεριφορών των επεξεργαστών και των αποδεκτών κατά των υποκειμένων και κατά του γενικού συμφέροντος.

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι όσα αναφέρονται παραπάνω αφορούν μόνο τα «δυσμενή» δεδομένα όπως αυτά ορίζονται και διακρίνονται σε κατηγορίες στην **υπ' αριθμ. 523/1999 απόφαση της Αρχής**. Αντιθέτως, για την επεξεργασία των «ευμενών» δεδομένων απαιτείται πάντοτε η συγκατάθεση του υποκειμένου.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων πρέπει να λαμβάνεται όταν το υποκείμενο δεν είναι άμεσα συμβαλλόμενο μέρος σε πιστωτική σύμβαση. Η Αρχή, με την **υπ' αριθμ. 54/2001 απόφασή** της, αποφάνθηκε ότι δεν επιτρέπεται να εξετασθεί από τράπεζα η πιστοληπτική ικανότητα του συζύγου της αιτούσας δάνειο, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση και ενημέρωσή του και χωρίς καμία ανάμειξή του στη δανειακή σχέση, ενώ κρίθηκε νόμιμη η επεξεργασία από τράπεζα, με πηγή το αρχείο της «Τειρεσίας Α.Ε.», των οικονομικών δεδομένων προσώπου που επρόκειτο να συμμετάσχει στη δανειακή σύμβαση ως εγγυητής. Αντίθετα, στην **υπ' αριθμ. 66/2008 απόφαση της Αρχής** κρίθηκε ότι «*Η επεξεργασία πληροφοριών σχετικά με τον σύζυγό της, με τον οποίο μάλιστα διατηρούσε και επιχειρηματικό δεσμό, είχε προφανώς επιπτώσεις στα δικαιώματα και συμφέροντά της, εφόσον επέδρασε στον τρόπο αντιμετώπισης της ίδιας από την τράπεζα, όσον αφορά τη χρήση των τραπεζικών προϊόντων που κατείχε, αλλά και το αίτημα δανειοδότησής της ως μετόχου της εταιρείας( ) τα δεδομένα αυτά "αναφέρονται" στην προσφεύγουσα και αποτελούν προσωπικά της δεδομένα στα οποία δικαιούται πρόσβαση⁶²*».

Ένα πολύ επίκαιρο ζήτημα που συνδέεται με την υποχρέωση λήψης

---

⁶² βλ. και Γνώμη 4/2007 σχετικά με την έννοια του όρου "δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα" της Ομάδας Προστασίας Δεδομένων του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, σελ. 10 επ

συγκατάθεσης είναι αυτό της διαβίβασης προσωπικών δεδομένων από τις τράπεζες στα πλαίσια τιτλοποίησης απαιτήσεων. Η Αρχή, κυρίως μέσω Συλλόγου Δανειοληπτών, έγινε αποδέκτης παραπόνων για παράνομη επεξεργασία τραπεζικών δεδομένων, η οποία πραγματοποιούνταν χωρίς τη συγκατάθεσή τους και χωρίς την προηγούμενη ατομική ενημέρωσή τους για την ανακοίνωση των οφειλών τους από τις τράπεζες σε εταιρείες ειδικού σκοπού. Με μια σειρά απαντητικών εγγράφων της⁶³, έκρινε ότι η μεταβιβάζουσα τράπεζα μπορεί να διαβιβάζει τα στοιχεία οφειλών σε εταιρείες ειδικού σκοπού όχι μόνο έχοντας δικαίωμα, αλλά και υποχρέωση εκ του νόμου (ΑΚ 456). Έτσι, η εν λόγω επεξεργασία μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης της τράπεζας που επιβάλλεται από νόμο, σύμφωνα με το άρθρο 5 § 2 περ. β , τηρούνται δε και οι όροι και προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 5§ 2 περ. ε', δηλαδή διαβίβαση απολύτως αναγκαία για την επιδίωξη και είσπραξη των σχετικών απαιτήσεων, η οποία υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των οφειλετών, χωρίς να θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους, εφόσον η επεξεργασία γίνεται στο πλαίσιο του Ν. 3156/2003 από περιορισμένο κύκλο αποδεκτών.⁶⁴

Κομβικής σημασίας αναδεικνύεται όσον αφορά στη νομιμότητα της επεξεργασίας στην πράξη, η αρχή της ακρίβειας,⁶⁵ η τήρηση της οποίας απασχολεί συχνά την Αρχή,⁶⁶ αλλά και τα δικαστήρια. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα δεδομένα πρέπει να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και να είναι επίκαιρα και ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε

---

⁶³ βλ. ενδεικτικά Γ/ΕΞ/717/31-01-2012, Γ/ ΕΞ/1306-1/25-09-2012, Γ/ΕΞ/6262/02- 10-2012, Γ/ΕΞ/6629/17-10-2012, Γ/ΕΞ/6630/17-10-2012

⁶⁴ Βλ. ετήσια έκθεση ΑΠΔΠΧ για το έτος 2014, σελ. 76 επ.

⁶⁵ Η αρχή της ακρίβειας των δεδομένων αναδεικνύεται σε θεμελιώδη αρχή για τα προσωπικά δεδομένα καθώς αναγνωρίζεται η σπουδαιότητά της μεταξύ άλλων και στο άρθρο 5 περ. δ'και 108 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Βλ. Ιγγλεζάκη Ι, παρατηρήσεις στην ΕφΘεσ 147/2005, ΕπισκΕΔ Α/2005, σελ. 182.

⁶⁶ Η Αρχή συχνά στις αποφάσεις της επισημαίνει τη σημαντικότητα της τήρησης της αρχής της ακρίβειας ως αυτονόητης προϋπόθεσης για την νομιμότητα της επεξεργασίας. Βλ. χαρακτηριστικά τις υπ' αριθ. 63/2015, 51/2015, 46/2015, 35/2007 αποφάσεις της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr.

ενημέρωση.⁶⁷ Η τήρηση της αρχής αυτής βαρύνει κατ' αρχήν τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος υποχρεούται σε επεξεργασία δεδομένων που ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, δηλαδή αληθινών δεδομένων και σε συνεχή επικαιροποίησή τους, εφόσον αυτά αποτελούν στοιχεία που μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου, ώστε να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα που μεταβάλλεται.⁶⁸ Ειδικά ως προς το σκέλος της ενημέρωσης των δεδομένων, το άρθρο 5 §1 περ. δ' εδ. β' του Γενικού Κανονισμού ορίζει ότι επιπλέον ότι πρέπει «να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα..»

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα όσα χαρακτηριστικά επισημαίνει η Αρχή⁶⁹ ειδικά για την περίπτωση της «Τειρεσίας Α.Ε.»: «Εξάλλου και στην υπ' αριθμ. 24/2004 απόφαση της Αρχής σχετικά με τις προϋποθέσεις τήρησης αρχείου από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ορίζεται ότι τα δυσμενή για το υποκείμενο προσωπικά δεδομένα που διαβιβάζονται κάθε φορά στον αποδέκτη πρέπει να είναι ακριβή και ενημερωμένα μέχρι το χρόνο της διαβίβασης. Η ακρίβεια και ενημέρωση των στοιχείων αποτελεί βάρος του υπεύθυνου της επεξεργασίας και σε καμιά περίπτωση του υποκειμένου. Πολύ περισσότερο δε που στην περίπτωση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ το υποκείμενο δεν ενημερώνεται για τυχόν ανακρίβειες καταχωρίσεις, δηλαδή δεν απαιτείται *in concreto* ενημέρωση του υποκειμένου πριν δοθεί μια πληροφορία σε τρίτους αποδέκτες. Η κατ'εξαίρεση και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου επεξεργασία του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος των αποδεκτών, την οποία η Αρχή με την ως άνω απόφασή της έκρινε νόμιμη, είναι αυτονόητο ότι προϋποθέτει την ύπαρξη ορθών και επίκαιρων πληροφοριών σχετικά με την οικονομική φερεγγυότητα των πιστοληπτών. Από τις ανωτέρω διατάξεις, συνάγεται σαφώς ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενός αρχείου έχει την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που τηρεί στο αρχείο του, η δε επεξεργασία από τις τράπεζες ως πηγές των δεδομένων, δεν απαλλάσσει την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από το καθήκον της να ελέγχει και να

---

⁶⁷ Βλ. Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου Ε., ό.π. (2004), σελ. 1391 επ.

⁶⁸ Βλ. αναλυτικά Αρμαμέντο Π. - Σωτηρόπουλο Β., ό.π. (2005), σελ. 130 επ.

⁶⁹ Βλ. **υπ' αριθμ. 35/2007** απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr.

εξασφαλίζει ότι οι απαιτήσεις του νόμου για την νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων εφαρμόζονται».

Επομένως, η «Τειρεσίας Α.Ε.» όπως και κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική ως προς την ακρίβεια των τηρούμενων δεδομένων, και ιδιαίτερα ως προς την ταυτότητα του υποκειμένου αλλά και των δεδομένων που το αφορούν. Έτσι, για παράδειγμα η καταχώριση αίτησης πτώχευσης με λάθος όνομα του καθ' ού η αίτηση συνεπάγεται ευθύνη της «Τειρεσίας Α.Ε.».⁷⁰ Όλα τα παραπάνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι είναι απαραίτητο να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία εκείνα μετρά,⁷¹ ώστε να αποφεύγονται εσφαλμένες καταχωρίσεις που πλήττουν ανεπανόρθωτα την πιστοληπτική ικανότητα των ατόμων και που οφείλονται ακόμη και σε συνωνυμίες. Είναι επίσης αυτονόητο ότι τόσο διορθώσεις των δεδομένων όσο και οι διαγραφές αυτών πρέπει να πραγματοποιούνται πάντα με γνώμονα την αρχή της ακρίβειας.⁷²

1.3 Η προστασία του Αστικού Κώδικα

Εξειδίκευση στο ιδιωτικό δίκαιο της συνταγματικά κατοχυρωμένης ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας (άρθρο 5 § 1 Σ), πυρήνας της οποίας είναι η δυνατότητα αυτοδιάθεσης και αυτοκαθορισμού, αποτελούν οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την προστασία της, προσωπικότητας (ΑΚ 57 επ.).⁷³ Με την παραπάνω έννοια η πληροφορική αυτοδιάθεση εμπεριέχεται στην έννοια της προσωπικότητας και προστατεύεται από τη διάταξη του άρθρου 57 ΑΚ ως

---

⁷⁰ Βλ. ΜΠρΘεσ 2950/2002, Αρμενόπουλος 58/2004, σελ. 195, με ενημερωτικό σημείωμα Ε. Αλεξανδοπούλου- Αιγυπτιάδου.

⁷¹ Προς αποφυγή των συγχύσεων λόγω συνωνυμιών και ειδικά όταν το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου είναι κοινό και συνηθισμένο, επιβάλλεται η καταχώριση του πατρωνύμου ή του τόπου γέννησης, προκειμένου να εξειδικευτεί περισσότερο το πρόσωπο. Βλ. ΠΠρΑθ 4677/2001, ΕΕμπΔ 2001, σελ. 566.

⁷² Βλ. αναλυτικότερα παρακάτω κεφάλαιο 3.1.4.

⁷³ Πρβλ. Σταθόπουλο Μ., ό.π. (2000), σελ. 4 επ., ο οποίος τονίζει τον πρωτοποριακό χαρακτήρα της γενικής ρήτρας του άρθρου 57 ΑΚ, ως νομοθετικό κείμενο στην Ευρώπη και τον λοιπό δυτικό κόσμο, καθώς αναγνωρίζει απερίφραστα το δικαίωμα στην προσωπικότητα, καλύπτοντας όλα τα αγαθά που απορρέουν από αυτήν, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που προστατεύονται από το Ν. 2472/1997.

μία από τις παραπέρα εκφάνσεις της.⁷⁴ Συνεπώς, από τα παραπάνω ευλόγως συνάγεται ότι τα προσωπικά δεδομένα που είναι αλληλένδετα με το δικαίωμα στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό, προστατεύονται εκτός από τις ειδικές διατάξεις προληπτικού χαρακτήρα του Κανονισμού 2016/679 και από τις γενικές διατάξεις του ΑΚ για την προστασία της, προσωπικότητας.

2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

2.1 Οι βασικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία

Στον Κανονισμό αναφέρονται οι θεμελιώδεις αρχές οι οποίες πρέπει να πληρούνται προκειμένου η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, να είναι νόμιμη, είναι οι εξής:

2.1.1 Η αρχή του σκοπού

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

Ειδικότερα, η αρχή του σκοπού, συνίσταται καταρχήν στην επιταγή για προσδιορισμό νομίμων, σαφών και καθορισμένων σκοπών της επεξεργασίας και στην εκτέλεση της επεξεργασίας ενόψει των σκοπών αυτών. Διασπάται σε τρεις συνιστώσες: α) Την αρχή του εκ των προτέρων καθορισμένου σκοπού, β) την αρχή της συνάφειας του σκοπού προς τη συλλογή και επεξεργασία και γ) την αρχή της νομιμότητας του σκοπού.

2.1.2 Η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων

Μία σημαντική αρχή που συμβάλλει στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, είναι η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων. Η αρχή αυτή κινείται μεταξύ της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας και επιβάλλει τα δεδομένα που τηρούνται να είναι κατάλληλα, συναφή και περιορισμένα στα

---

⁷⁴ Βλ. Σαατζίδου Παντελιάδου Ε., ό.π. (2007), σελ. 69.

απολύτως απαραίτητα με τους σκοπούς της επεξεργασίας⁷⁵. Αφορά τόσο την έκταση όσο και τον όγκο των δεδομένων που θα επεξεργαστούν. Ο Κανονισμός, επιβάλλοντας τη λήψη κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ήδη από τον σχεδιασμό αλλά και κατά το στάδιο της επεξεργασίας των δεδομένων ουσιαστικά υποχρεώνει στην έμμεση συμμόρφωση με την ανωτέρω αρχή⁷⁶.

2.1.3 Η αρχή της αναλογικότητας

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, τα υπό επεξεργασία δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα (διπλό ποιοτικό κριτήριο) και όχι περισσότερα, (ποσοτικό κριτήριο) απ' όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας.

Γενικά μπορεί να ειπωθεί, ότι η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, έχει το νόημα ότι πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση μεταξύ του νόμιμου σκοπού που επιδιώκει ένας περιορισμός του ατομικού δικαιώματος και της έντασης, έκτασης και διάρκειας του συγκεκριμένου περιορισμού. Με άλλα λόγια, θα πρέπει ο περιορισμός που επιβάλλεται στη συγκεκριμένη περίπτωση, να μην είναι επαχθέστερος ή δυσανάλογος ή απρόσφορος, σε σχέση με τον σκοπό.

Έτσι έχει κριθεί από την Αρχή πως η διατραπεζική εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑ Α.Ε., μπορεί για την επίτευξη του σκοπού της, που είναι η προστασία της εμπορικής πίστης, η μείωση των επισφαλειών των τραπεζών και η εξυγίανση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, να τηρεί τη «μαύρη λίστα», που περιλαμβάνει δυσμενή οικονομικά στοιχεία για τους πελάτες των τραπεζών, διότι κρίνει πως «η επεξεργασία είναι πράγματι «απολύτως αναγκαία» για την ικανοποίηση του σκοπού αυτού»⁷⁷ και πως «η προκαταβολική συλλογή αρνητικών, για τη φερεγγυότητα των υποκειμένων, στοιχείων μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται στο παραπάνω αίτημα της προσφορότητας».

2.1.4 Η αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας

Η αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας κατοχυρώνεται στον

---

⁷⁵ Βλ.Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018, σελ. 65

⁷⁶ Βλ. Πλατής Ειρηνικός, Προσωπικά δεδομένα-Προστασία GDPR, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018, σελ. 48 επ.

⁷⁷ Βλ.υπ' αριθ. 109/1999 απόφαση της Αρχής, www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/109_310399_APOFASI%20TEIRESIA.doc η οποία επαναλήφθηκε με την υπ' αριθ. 24/2004 απόφαση της Αρχής, ΚΝοΒ 52 (2004) 683

Κανονισμό⁷⁸, υποχρεώνοντας, τα προσωπικά δεδομένα που υπόκεινται σε επεξεργασία να διατηρούνται ασφαλή και να προστατεύονται από περιπτώσεις μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης επεξεργασίας ή από περιπτώσεις τυχαίας φθοράς, απώλειας ή καταστροφής με την χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων⁷⁹.

2.1.5 Η Αρχή της Ακρίβειας των Δεδομένων

Σύμφωνα με την αρχή αυτή «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει... να είναι ακριβή, και εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση». Τα δεδομένα δηλαδή πρέπει να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, να είναι επίκαιρα, ενημερωμένα και ακριβή.

Το βάρος δε της ακριβούς και ενημερωμένης τήρησης των αρχείων, φέρει κατ' αρχήν ο υπεύθυνος επεξεργασίας, όπως άλλωστε έκρινε και η Αρχή με την με αριθμ. 35/2007 απόφασή της, σύμφωνα με την οποία «Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 γ, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. Εξάλλου και στην υπ' αριθμ. 24/2004 απόφαση της Αρχής σχετικά με της προϋποθέσεις τήρησης αρχείου από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ορίζεται ότι τα δυσμενή για το υποκείμενο προσωπικά δεδομένα που διαβιβάζονται κάθε φορά στον αποδέκτη πρέπει να είναι ακριβή και ενημερωμένα μέχρι το χρόνο της διαβίβασης. Η ακρίβεια και ενημέρωση των στοιχείων αποτελεί βάρος του υπεύθυνου της επεξεργασίας ο οποίος πρέπει να λαμβάνει τα εύλογα μέτρα επιμέλειας του μέσου συνετού και επιμελούς ανθρώπου του εν λόγω κύκλου δραστηριότητας για να επιβεβαιώσει την ακρίβεια των δεδομένων που συλλέγει, τηρεί και επεξεργάζεται και σε καμιά περίπτωση του υποκειμένου. Πολύ περισσότερο δε, που στην περίπτωση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, το υποκείμενο δεν ενημερώνεται για τυχόν ανακρίβεις καταχωρίσεις, καθόσον δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 11 παρ.3 του ν.2472/97, δηλαδή δεν απαιτείται *in concreto* ενημέρωση του υποκειμένου πριν δοθεί μια πληροφορία σε τρίτους αποδέκτες. Η κατ' εξαίρεση και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου επεξεργασία του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος των αποδεκτών της, την οποία η Αρχή με την ως άνω απόφασή της έκρινε νόμιμη, είναι αυτονόητο ότι προϋποθέτει την

---

⁷⁸ Βλ. αιτιολογική σκέψη 39 του Κανονισμού

⁷⁹ Βλ. Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018, σελ. 66

ύπαρξη ορθών και επίκαιρων πληροφοριών σχετικά με την οικονομική φερεγγυότητα των πιστοληπτών.

Από της ανωτέρω διατάξεις του ν. 2472/97, συνάγεται σαφώς ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας της αρχείου έχει την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που τηρεί στο αρχείο του, η δε επεξεργασία από της τράπεζες ως πηγές των δεδομένων, δεν απαλλάσσει την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από το καθήκον της να ελέγχει και να εξασφαλίζει ότι οι απαιτήσεις του νόμου για την νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων εφαρμόζονται.»

2.1.6 Η αρχή της χρονικής διάρκειας τήρησης των δεδομένων

Η τέταρτη και τελευταία αρχή που πρέπει να τηρείται για να είναι νόμιμη η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, είναι η αρχή της χρονικής διάρκειας τήρησης των δεδομένων συνίσταται στο ότι τα δεδομένα μπορούν να τηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.

Τα δεδομένα, λοιπόν, τηρούνται συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και μάλιστα όσο απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών της συλλογής, καθίσταται εμφανές, ότι η εν λόγω αρχή ορίζεται από την αρχή του σκοπού, η οποία προκαθορίζει και τον επιτρεπτό χρόνο διατήρησης των δεδομένων⁸⁰. Ταυτόχρονα, συνδέεται άμεσα με την αρχή της αναλογικότητας και της προσφορότητας, καθώς η Αρχή, με την υπ' αριθμ 24/2004 απόφασή της, έκρινε ότι : «Η προβλεπόμενη διαγραφή των δεδομένων μετά δεκαετία πρέπει να διορθωθεί. Η δεκαετία δικαιολογείται μόνο για τις βαρύτερες περιπτώσεις...**Για τα λοιπά δεδομένα πρέπει να παρατηρηθεί ότι είναι απαραίτητο και σύμφωνο με τις αρχές της προσφορότητας και της αναλογικότητας που καθιερώνει ο νόμος να γίνεται αξιολόγηση και διαβάθμισή τους, ανάλογα με τη βαρύτητά τους.** Ασήμαντες παραβάσεις, που π.χ. αφορούν μικροποσά, δεν πρέπει καν να συλλέγονται, οι δε παραβάσεις μέσης βαρύτητας να διατηρούνται στο αρχείο επί μικρότερο χρονικό διάστημα από την προβλεπόμενη 10ετία...».

Για την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., ο χρόνος τήρησης των δυσμενών οικονομικών δεδομένων ορίσθηκε ανά κατηγορία δεδομένων. Έτσι, η Αρχή έκρινε με την υπ' αριθμ. 523/1999, η οποία τροποποιήθηκε εν μέρει με την απόφαση 25/2004 ότι:

---

⁸⁰ Βλ. την υπ'αριθμ. 123/2001 απόφαση της Αρχής, ΚΝοΒ 50 (2002) 1677

I. Έως τρεις (3) σφραγισμένες επιταγές ή/και απλήρωτες συναλλαγματικές συνολικού ποσού έως 500.000 δρχ. (αντί του ποσού των 300.000 δρχ. που σήμερα ισχύει) διαγράφονται από το αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών με την αποδεδειγμένη εξόφλησή τους, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση στέρησης βιβλιαρίου επιταγών, οπότε οι πληροφορίες για τις επιταγές διαγράφονται μόλις το μέτρο αρθεί.

II. Εφόσον, στο αρχείο καταχωρηθούν πληροφορίες για μέχρι πέντε (5) σφραγισμένες επιταγές ή/και απλήρωτες συναλλαγματικές συνολικού ποσού έως 1.000.000 δρχ. διαγράφονται από το αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών είκοσι τέσσερις (24) μήνες μετά την αποδεδειγμένη εξόφλησή τους, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση στέρησης βιβλιαρίου επιταγών, οπότε οι πληροφορίες για τις επιταγές διαγράφονται μόλις το μέτρο αρθεί.

III. Σφραγισμένες επιταγές και απλήρωτες συναλλαγματικές, πέραν των Π οαναφερομένων ορίων, όπως και καταγγελίες συμβάσεων πιστωτικών καρτών και δανείων καταναλωτικής πίστης διατηρούνται στο αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών.

IV. Διαταγές πληρωμής διατηρούνται στο αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών για επτά (7) χρόνια.

V. Προγράμματα πλειστηριασμών, κατασχέσεις, επιταγές του ΝΔ.1923 και διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών διατηρούνται στο αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών για δέκα (10) χρόνια.

VI. Οι αιτήσεις πτωχεύσεων διαγράφονται είτε με την καταχώρηση της πληροφορίας της επ' αυτών απόφασης για κήρυξη της πτώχευσης, είτε εφόσον ματαιωθεί η επ' αυτών συζήτηση μετά δωδεκάμηνο από την ημερομηνία της (ματαιωθείσας) συζήτησης.

VII. Οι πληροφορίες για κηρυχθείσες πτωχεύσεις δεν διαγράφονται από το αρχείο.

VIII. Οι πληροφορίες για προσημειώσεις υποθηκών και υποθήκες διαγράφονται από το αρχείο όταν αρθούν με σχετική εγγραφή στα βιβλία του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου.

IX. α. Οι πληροφορίες των κατηγοριών I έως V διαγράφονται από το αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών εφόσον οι αντίστοιχες οικονομικές υποχρεώσεις έχουν εξοφληθεί και μέχρι τη συμπλήρωση του προς τούτο χρονικού διαστήματος ή τον χρόνο εξόφλησης δεν καταχωρηθούν στο αρχείο πληροφορίες οι οποίες διαγράφονται σε μεταγενέστερο χρόνο.

Αναφορικά με τα δεδομένα δε που έχουν καταχωρηθεί στο αρχείο μέχρι την 1.5.1993 διαγράφονται μετά τη συμπλήρωση δεκαετίας, ακόμη και αν δεν προσκομισθούν αποδείξεις εξόφλησης των σχετικών οικονομικών

υποχρεώσεων⁸¹, λόγω της παλαιότητας του αρχείου και του τρόπου που τηρούνταν παλαιότερα τα προσωπικά δεδομένα.

Ωστόσο, οι παραπάνω αναφερόμενες ρυθμίσεις και τα ταχθέντα από την Αρχή χρονικά όρια, άλλαξαν ξανά, με νομοθετική επέμβαση αυτή τη φορά και δη με το νόμο 3816/2010, ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 40 του νόμου 3259/2004. Έτσι σύμφωνα με αυτό το νόμο, τα χρονικά όρια διατήρησης των προσωπικών δεδομένων, καθορίζονται σήμερα ως εξής:

« 1. Ο χρόνος τήρησης και χρήσης από τα πιστωτικά και εν γένει χρηματοδοτικά ιδρύματα ή από αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που λειτουργούν νόμιμα χάριν αυτών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα ακόλουθα χρονικά διαστήματα για τις αντίστοιχες αναφερόμενες περιπτώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι έχει εξοφληθεί η οφειλή στο σύνολο της και έχει παρέλθει το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα για το σύνολο των καταχωρημένων στο αρχείο δεδομένων, με την επιφύλαξη της περίπτωσης α', για την οποία αρκεί η πάροδος του χρόνου της συγκεκριμένης κατηγορίας:

α) Απλήρωτες επιταγές, επί των οποίων έχει βεβαιωθεί εμπρόθεσμα από την πληρώτρια τράπεζα η αδυναμία πληρωμής, ανεξόφλητες κατά τη λήξη τους συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγήν και καταγγελίες συμβάσεων δανείων και πιστώσεων, δύο έτη. Επιταγές, που εξοφλούνται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σφράγιση τους δεν εμφανίζονται στα ανωτέρω αρχεία και οι καταχωρισμένες διαγράφονται.

Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και για συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγήν που εξοφλούνται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη λήξη τους. β) Διαταγές πληρωμής, τρία έτη.

γ) Κατασχέσεις και επιταγές προς πληρωμή του ν.δ. της 17.7/13.8.1923 "Περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών, περιλήψεις εκθέσεων κατάσχεσης, προγράμματα πλειστηριασμών και διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών, τέσσερα έτη."

2. Επιτρέπεται στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα η διαβίβαση προς καταχώριση δεδομένων επί των εκάστοτε ανεξόφλητων υπολοίπων δανείων ή και

πιστώσεων, περιλαμβανομένων και των υφιστάμενων, ... Ο χρόνος τήρησης και χρήσης από τα πιστωτικά ιδρύματα ή από αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που λειτουργούν νόμιμα χάριν αυτών των δεδομένων δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία.

3. Δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς για οφειλές που δεν έχουν εξοφληθεί,

---

⁸¹ Ε. Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου, «Ηλεκτρονική Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων στο Πεδίο της Τραπεζικής Δραστηριότητας (Νομικό Πλαίσιο)», Αρμ 2004, σελ. 1385.

εφόσον δεν υπερβαίνουν στο σύνολο τους τα χίλια ευρώ, δεν εμφανίζονται στα αρχεία μεταδιδόμενων πληροφοριών.

Σήμερα η τήρηση των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς των πολιτών σε διατραπεζικές βάσεις δεδομένων όχι απλά είναι ανεκτή από το δίκαιο αλλά καθίσταται και απαραίτητη προς επίτευξη της «πολυπόθητης» χρηματοοικονομικής και καταναλωτικής πίστης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση στοχεύοντας σε σταθερότερες, ασφαλέστερες και πιο ανταγωνιστικές χρηματοπιστωτικές αγορές θέσπισε την Οδηγία 2013/36/ΕΕ για την χρηματοοικονομική πίστη και την Οδηγία 2008/48/ΕΚ σχετικά με την καταναλωτική πίστη.⁸²

Ο κοινοτικός νομοθέτης με την Οδηγία 2008/48/ΕΚ ρύθμισε το ζήτημα του «υπεύθυνου δανεισμού» (άρθρα 8 και 9 της Οδηγίας). Το άρθρο 8 ιδρύει την υποχρέωση κάθε πιστωτικού φορέα να εκτιμά, πριν από τη σύναψη σύμβασης πίστωσης, την πιστοληπτική ικανότητα και φερεγγυότητα του καταναλωτή, βάσει «επαρκών στοιχείων», που είτε παρέχει ο ίδιος ο καταναλωτής είτε λαμβάνονται «εν ανάγκη» κατόπιν έρευνας του πιστωτικού φορέα στην κατάλληλη βάση δεδομένων. Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας θα πρέπει να γίνεται όχι μόνο κατά την αρχική παροχή της πίστωσης, αλλά και σε κάθε σημαντική αύξηση αυτής, οπότε ο πιστωτικός φορέας θα πρέπει να «προσαρμόζει στα πρόσφατα δεδομένα τα χρηματοπιστωτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του σχετικά με τον καταναλωτή και να αξιολογεί ξανά την πιστοληπτική του ικανότητα». Σύμφωνα με το άρθρο 9 §1 της Οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν στα πλαίσια των διασυνοριακών πιστώσεων να εξασφαλίζουν την πρόσβαση των χρηματοπιστωτικών φορέων στις επιτόπιες βάσεις δεδομένων χωρίς διακρίσεις. Ενώ στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι σε περίπτωση που η αίτηση πίστωσης απορριφθεί λόγω της έρευνας σε βάση δεδομένων, ο

---

⁸² Πρβλ. Λωσταράκου Κ., ό.π. (2016), σελ. 222, η οποία επισημαίνει ότι η ύπαρξη διατραπεζικών γραφείων πληροφοριών πίστης επιβάλλεται από τις ευρωπαϊκές διατάξεις για την εποπτεία των τραπεζών (Βασιλεία II) και ότι η σκοπιμότητα και χρησιμότητα των τραπεζικών συστημάτων ανταλλαγής δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς των δανειοληπτών αποτυπώνεται με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο στην απόφαση του ΔΕΕ C- 238/05.

καταναλωτής θα πρέπει να ενημερώνεται από τον πιστωτικό φορέα αμέσως και δωρεάν, σχετικά με το αποτέλεσμα αυτής της έρευνας και με τα στοιχεία της συγκεκριμένης βάσης δεδομένων, εκτός αν η ενημέρωση αυτή απαγορεύεται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις ή αντίκειται σε στόχους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Ενώ το άρθρο 23 της Οδηγίας προβλέπει ότι σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης του πιστωτικού φορέα για έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, «τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που επισύρουν οι παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Οι κυρώσεις που προβλέπονται εν προκειμένω πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές».

Στην ελληνική έννομη τάξη, η ενσωμάτωση της οδηγίας έγινε στα άρθρα 8 και 9 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Ζ1-699/2010 (ΦΕΚ 917Β'/ 23.6.2010) όπως τροποποιήθηκε από την Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-111/2012 (ΦΕΚ Β' 627/07-03-2012) και το νόμο 4438/2016 (ΦΕΚ 220/Α/28.11.2016). Ο εθνικός νομοθέτης, ο οποίος προέβη σε μια σχεδόν αυτούσια μεταφορά των ρυθμίσεων της Οδηγίας, προέβλεψε κυρώσεις σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης των αρχών του υπεύθυνου δανεισμού και πιο συγκεκριμένα την απαλλαγή του καταναλωτή «από το συνολικό κόστος της πίστωσης, περιλαμβανομένων των τόκων και έχει υποχρέωση να καταβάλει μόνο το ποσό του κεφαλαίου, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στη σύμβαση πίστωσης δόσεις» (άρθρο 8§ 3 ΚΥΑ Ζ1-699/2010).

Ωστόσο, πιο μετριοπαθής φαίνεται η στάση του κοινοτικού νομοθέτη στην Οδηγία 2013/36/ΕΕ «σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων», όσον αφορά στις μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πολιτών. Με την Οδηγία αυτή καταργήθηκαν οι οδηγίες 2006/48/ΕΚ «σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων» και 2006/49/ΕΚ «για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων», οι οποίες αποτέλεσαν έναν από τους πυλώνες στους οποίους οικοδομήθηκε η υπέρμετρη

στήριξη σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας των πολιτών. Αντίθετα, η νέα οδηγία στο άρθρο 79, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα της G-20 και τις αρχές του ΣΧΣ για τη μείωση της στήριξης σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, ενθαρρύνει τα πιστωτικά ιδρύματα να χρησιμοποιούν εσωτερικές παρά εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας.⁸³ Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη του δανεισμού με βάση υφιστάμενες σχέσεις, στο πλαίσιο του οποίου οι πληροφορίες που συλλέγονται από μια συνεχή επιχειρηματική σχέση με τον πελάτη χρησιμοποιούνται για την επίτευξη καλύτερης ποιότητας δέουσας επιμέλειας και εκτίμησης κινδύνου από αυτήν που προκύπτει απλώς από τυποποιημένες πληροφορίες και τυποποιημένους βαθμούς πιστοληπτικής ικανότητας. Έτσι, και στο Ν. 4261/2014, που ενσωμάτωσε την Οδηγία αυτή στην εθνική έννομη τάξη, δίνεται προτεραιότητα στις εσωτερικές μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των υποψηφίων δανειοληπτών,⁸⁴ που δεν στηρίζονται αποκλειστικά ή μηχανικά σε εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις. χωρίς ωστόσο να αποκλείεται η χρήση των τελευταίων (άρθρο 71 Ν.4261/2014).

2.1.7 Η αρχή της λογοδοσίας

Τέλος, η παράγραφος 2 του άρθρου 5 του Κανονισμού αναφέρεται στην αρχή της λογοδοσίας, η οποία συγκεκριμενοποιείται στο άρθρο 24 του

---

⁸³ Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 71 και 72 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι οποίες μεταξύ άλλων αναφέρουν ότι η υπέρμετρη στήριξη σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας θα πρέπει να μειωθεί και τα αυτόματα αποτελέσματα που απορρέουν από αυτές θα πρέπει σταδιακά να εξαλειφθούν. Τα ιδρύματα θα πρέπει επομένως να θεσπίζουν υγιή κριτήρια χορήγησης πιστώσεων και υγιείς διαδικασίες λήψης αποφάσεων επί ζητημάτων χορήγησης πιστώσεων, χρησιμοποιώντας εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας ως έναν από περισσότερους παράγοντες, χωρίς να βασίζονται αποκλειστικά ή μηχανιστικά σε αυτές.

⁸⁴ Έτσι, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 71 Ν. 4261/2014: «Σε περίπτωση αίτησης χορήγησης δανείου ή λοιπών πιστώσεων από πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα, οι αιτούντες παρέχουν πλήρη και ακριβή πληροφόρηση για την αξιολόγηση από το πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα της φερεγγυότητας και της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τους, κατά τη διαβάθμιση των σχετικών κινδύνων με βάση το άρθρο αυτό τυχόν μερική ή ολική άρνηση του αιτούντος να χορηγήσει τέτοιες πληροφορίες. Στις πληροφορίες αυτές δεν περιλαμβάνονται αυτές που σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα».

Κανονισμού. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη της απόδειξης της τήρησης των ανωτέρω αρχών και υποχρεώσεων που θέτει ο Κανονισμός. Ουσιαστικά, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την συμμόρφωση με τους κανόνες που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της επεξεργασίας και να μπορεί να αποδείξει κατόπιν αιτήματος την συμμόρφωση με τις επιταγές του Κανονισμού⁸⁵.

2.2 Προσωπικά δεδομένα και νόμος υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

Ο έλληνας νομοθέτης θέλοντας να δώσει λύση στο μείζον ζήτημα της υπερχρέωσης πολλών υπερχρεωμένων νοικοκυριών⁸⁶ θέσπισε το Ν. 3869/2010 «*Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις*», ο οποίος έχει τροποποιηθεί με το Ν. 4161/2013 και το Ν. 4336/2015. Στο πεδίο εφαρμογής του νόμου υπάγονται «*Φυσικά πρόσωπα που στερούνται πτωχευτικής ικανότητας υπό την έννοια του άρθρου 2 του ν. 3588/2007 και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους*», τα οποία δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο αίτηση για την ρύθμιση των οφειλών τους και απαλλαγή (άρθρο 1§ 1 Ν. 3869/2010).

Σύμφωνα με το άρθρο 16 Ν. 3869/2010 η ρύθμιση χρεών με απαλλαγή από χρέη δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από πιστωτικά ιδρύματα ή τρίτους για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών από το χρονικό σημείο στο οποίο επέρχεται η απαλλαγή από οφειλές.

Με προσφυγή της ένωσης καταναλωτών ΕΚΠΟΙΖΩ τέθηκε ενώπιον της Αρχής το ζήτημα της νομιμότητας της συλλογής από την «Τειρεσίας Α.Ε.» πληροφοριών σχετικών με την υποβολή αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού των οφειλών τους προς τις τράπεζες, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3869/2010,

---

⁸⁵ Βλ. Ιωάννης Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018, σελ. 67

⁸⁶ Βλ. αιτιολογική έκθεση Ν. 3869/2010, στην οποία αποτυπώνεται με ρεαλισμό το κοινωνικό πρόβλημα των υπερχρεωμένων νοικοκυριών.

καθώς και το ζήτημα της νομιμότητας της επεξεργασίας των συλλεχθένων στοιχείων, με την έννοια της τήρησης των αρχών της προσφορότητας και της αναλογικότητας και του επιτρεπτού της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, (εάν δηλαδή ήταν τα συγκεκριμένα προσωπικά δεδομένα «απολύτως αναγκαία» για την ικανοποίηση του σκοπού της προστασίας της εμπορικής πίστης και της εξυγίανσης των τραπεζικών συναλλαγών).

Η Αρχή επέλυσε τα ζητήματα αυτά με την **υπ' αριθμ. 50/2011 απόφασή** της.⁸⁷ Αρχικά κατέστησε κατανοητό ότι «Από τον κανόνα του χρόνου τήρησης δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς (άρθρο 16 του ν.3869/2010) προκύπτει εμμέσως ότι τα δεδομένα αυτά μπορούν πράγματι να τηρούνται νομίμως». Στη συνέχεια, παραδέχθηκε ότι τα δεδομένα που μπορούν να τηρηθούν δεν διακρίνονται σε εξωδικαστικά και δικαστικά, αλλά η διάταξη «τα προσδιορίζει γενικά αναφερόμενη «στη διαδικασία του παρόντος νόμου». Επομένως για να προσδιορισθεί ποιά επί μέρους δεδομένα καταλαμβάνονται από τη ρύθμιση αυτή, πρέπει να αποσαφηνιστεί ποιές ενέργειες περιλαμβάνονται στη διαδικασία του ν. 3869/2010».

Τέλος, σχετικά με τη νομιμότητα της τήρησης των δεδομένων των οφειλετών που προκύπτουν από την υποβολή αιτήσεων εξωδικαστικού συμβιβασμού στο σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων, η Αρχή διέταξε τη διαγραφή τους από το ΣΑΥ (μαύρη λίστα), όπου παρανόμως τηρούνταν από την «Τειρεσίας Α.Ε.»⁸⁸ με την αιτιολογία ότι το κρίσιμο αυτό προσωπικό δεδομένο της υποβολής αίτησης εξωδικαστικού συμβιβασμού⁸⁹ δεν εμπίπτει αυτό καθ' εαυτό σε καμία από τις κατηγορίες δεδομένων ΣΑΥ, όπως αυστηρά αυτές καθορίστηκαν από τις υπ' αριθμόν 24/2004, 25/2004 και 26/2004 αποφάσεις της

---

⁸⁷ Δημοσίευση: www.dpa.gr.

⁸⁸ Ένα από τα επιχειρήματα της «Τειρεσίας Α.Ε.» υπέρ της τήρησης των εν λόγω δεδομένων στο αρχείο της «μαύρης λίστας» ήταν ότι ομοιάζουν με τις αιτήσεις για πτωχευτικές διαδικασίες/συμφωνίες συνδιαλλαγής.

⁸⁹ Βλ. Λωσταράκου Κ., ό.π (2016), σελ. 223, η οποία επισημαίνει ότι οι αιτήσεις εξωδικαστικού συμβιβασμού αφορούν οφειλές όχι μόνο βεβαιωμένες και απαιτητές, αλλά και ενήμερες οφειλές, οφειλές που βρίσκονται σε καθυστέρηση ή ακόμη και αβέβαιες οφειλές.

Αρχής, ούτε ειδική νομοθετική πρόβλεψη υπάρχει για την καταχώριση και την τήρηση της εν λόγω αίτησης στο ΣΑΥ. Απεναντίας, με την ίδια απόφαση⁹⁰ κρίθηκε νόμιμη η συλλογή των εν λόγω δεδομένων από την «Τειρεσίας Α.Ε» χωρίς τη συγκατάθεσή των υποκειμένων και η καταχώρισή τους στο Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων («λευκή λίστα»), αρκεί η πρόσβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων σε αυτά να γίνεται με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 70 του Ν.3476/2009) εάν και εφόσον αυτό θα αναζητήσει νέα δανειοδότηση.

2.3 Προσωπικά δεδομένα και τραπεζικό απόρρητο

Τα πιστωτικά ιδρύματα, λόγω του γεγονότος ότι έχουν στην κατοχή τους και επεξεργάζονται τεράστιο όγκο προσωπικών δεδομένων, επηρεάζονται σημαντικά από την εφαρμογή του νέου Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR), η έναρξη ισχύος του οποίου ορίστηκε η 25η Μαΐου 2018. Οι τράπεζες οφείλουν να αλλάξουν άρδην τη γενικότερη φιλοσοφία που ακολουθούσαν έως τώρα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πελατών τους, καθώς εκτός από υψηλά χρηματικά πρόστιμα που προβλέπει ο Κανονισμός, είναι πολύ πιθανό η αποκάλυψη των κενών στην προστασία των δεδομένων των πελατών τους να επιφέρει καταστροφικές επιπτώσεις τόσο στην φήμη τους όσο και στις σχέσεις με τους πελάτες τους.

---

⁹⁰ Βλ. υπ' αριθμόν 50/2011 απόφαση της Αρχής, στην οποία έγινε δεκτό ότι «η δήλωση του οφειλέτη προς τους πιστωτές του περί της μόνιμης αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του εξυπηρετεί την εκτίμηση από αυτούς των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης των χρεών του και στη συνέχεια την τυχόν εκπόνηση σχεδίου εξωδικαστικού συμβιβασμού. Υπό την έννοια αυτή το σχετικό αυτό δεδομένο βρίσκεται εγγύτερα από λειτουργική σκοπιά προς τα καταχωρούμενα και τηρούμενα στο ΣΣΧ προσωπικά δεδομένα, αφού άλλωστε η τήρηση και αυτού του δεδομένου, όπως και της λευκής λίστας συνολικά, αποβλέπει πρωτίστως στο να καταστήσει δυνατή την αξιολόγηση της φερεγγυότητας του καταναλωτή και τον περαιτέρω δανεισμό του από τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία οφείλουν να έχουν επαρκή πληροφόρηση, μεταξύ άλλων και από κατάλληλες βάσεις δεδομένων (σύμφωνα και με το άρθρο 8 της Οδηγίας 2008/48/EK για την Καταναλωτική Πίστη και το άρθρο 8 της παραπάνω ΚΥΑ Ζ1 - 699/2010, που ενσωμάτωσε την Οδηγία στο ελληνικό δίκαιο)...Η καταχώριση των εν λόγω δεδομένων στο αρχείο αυτό είναι πρόσφορη και αναγκαία για τον επιδιωκόμενο σκοπό και εξυπηρετεί την ακρίβεια και πληρότητα του αρχείου σε σχέση μάλιστα και με τους υπόλοιπους οφειλέτες που αποπληρώνουν κανονικά τις οφειλές τους και δεν έχουν δηλώσει μόνιμη αδυναμία αποπληρωμής αυτών».

Ως τραπεζικό απόρρητο ορίζεται η υποχρέωση επαγγελματικής εχεμύθειας των τραπεζών σε σχέση με τις πάσης φύσεως πληροφορίες από συναλλαγές και σχέσεις (προσωπικές και οικονομικές) του πελάτη με την τράπεζα τόσο σε προσυμβατικό και συμβατικό στάδιο όσο και σε μετασυμβατικό.⁹¹ Το τραπεζικό απόρρητο αναπτύσσει ως γνωστό, διττή λειτουργία, καθώς αφενός υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα να σιωπούν περί των περιουσιακών, οικονομικών ή λοιπών στοιχείων ενός πελάτη τους, τα οποία περιέρχονται σε γνώση τους, είτε στο πλαίσιο, είτε επ' ευκαιρία της συναλλακτικής επαφής τους με τα πρόσωπα αυτά (θετική λειτουργία), αφετέρου η αρνητική του λειτουργία συνίσταται στο αντίστοιχο με την υποχρέωση εχεμύθειας, δικαίωμα των τραπεζικών ιδρυμάτων να αρνούνται την παροχή οποιασδήποτε πληροφορίας περί των περιουσιακών, οικονομικών ή λοιπών στοιχείων ενός πελάτη τους, όπως και να αποκρούουν αιτήματα για τη διατύπωση σχετικών αξιολογικών κρίσεων ως προς τα συγκεκριμένα πρόσωπα, έναντι οποιουδήποτε τρίτου.⁹²

Το τραπεζικό απόρρητο διακρίνεται σε γενικό και ειδικό τραπεζικό απόρρητο ή απόρρητο των καταθέσεων στο οποίο και αναφέρεται το νομοθετικό διάταγμα 1059/1971.⁹³ Το γενικό τραπεζικό απόρρητο θεμελιώνεται στις διατάξεις των άρθρων 2 §1 Σ, 5 § 1 Σ, 9 § 1Σ, 19 Σ και 25 Σ αλλά και στις κοινές διατάξεις των άρθρων 252 και 371 ΠΚ, 57, 59, 197- 198 και 288 ΑΚ, ενώ απορρέει και από τη συμβατική σχέση με την τράπεζα.⁹⁴ Οι πάσης φύσεως πληροφορίες των συναλλασσομένων σχετικά με τις καταθέσεις, τις αναλήψεις, τις κινήσεις των λογαριασμών, τις δανειακές τους υποχρεώσεις, τα επενδυτικά προϊόντα που προτιμούν κ.λπ., οι οποίες περιήλθαν σε γνώση των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την άσκηση της δραστηριότητάς τους περιλαμβάνονται στην έννοια του γενικού τραπεζικού απόρρητου. Ενώ στο ειδικό τραπεζικό απόρρητο, το οποίο είναι ειδικότερο του γενικού, εμπίπτουν, αφενός οι πάσης φύσεως χρηματικές καταθέσεις, είτε είναι όψεως, είτε είναι προθεσμίας, καθώς και οποιαδήποτε

---

⁹¹Βλ. Ψυχομάνη Σ., Τραπεζικό Δίκαιο, Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, 44-45.

⁹² Βλ. Χιωτέλλη Α., ό.π. (2010), σελ. 305.

⁹³ Βλ. Ψυχομάνη Σ., ό.π. (2011), σελ. 59 επ.

⁹⁴ Βλ. Ψυχομάνη Σ., ό.π. (2011), σελ. 46 επ.

άλλη κατάθεση, όπως είναι αυτές των μετοχών, των ομολογιών ή άλλου είδους χρεογράφων, η οποία κατά την επικρατήσασα στη νομολογία για πολλά χρόνια άποψη, δεν προστατευόταν σχετικά,⁹⁵ αφετέρου εμπίπτουν και οι καταθέσεις σε αλλοδαπές τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα με υποκαταστήματα, άποψη που τελικά είχε επικρατήσει στη νομολογία και υπό το αρχικό καθεστώς του Ν.Δ. 1059/197181.⁹⁶ Τέλος, η παραβίαση του ειδικού τραπεζικού απορρήτου διώκεται αυτεπαγγέλτως και σύμφωνα με το άρθρο 2 Ν.Δ 1059/1971 επισύρει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 6 μηνών, σε αντίθεση με τις προβλεπόμενες από το άρθρο 371 ΠΚ ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης του γενικού τραπεζικού απορρήτου, όπου η δίωξη είναι κατ' έγκληση και απειλείται χρηματική ποινή ή φυλάκιση μέχρι 1 έτους.

Επομένως τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να επιδεικνύουν κάθε επιμέλεια και να λαμβάνουν την απαραίτητη πρόνοια για την τήρηση του τραπεζικού απορρήτου. Μάλιστα, το καθήκον τήρησης του απορρήτου επεκτείνεται και στο μετασυμβατικό στάδιο, ανεξάρτητα από τον τρόπο λήξης της συμβατικής σχέσης. Ωστόσο εξαίρεση μπορεί να υπάρξει μόνο αν συναίνεσε ο ίδιος ο πελάτης στην άρση του απορρήτου ή αν αυτή προβλέπεται από ειδικό νόμο, του οποίου η θέσπιση δικαιολογείται από προφανή, αντικειμενική και εύλογη ανάγκη προστασίας του γενικού συμφέροντος, ή τέλος, εάν το εκάστοτε συγκεκριμένο ιδιωτικό συμφέρον με κριτήρια αντικειμενικά και πρόσφορα αναδεικνύεται εξαιρετικά ως αξιότερο προστασίας με εφαρμογή των γενικών διατάξεων του ΑΚ και του άρθρου 25 §3 Σ.

Συγκρίνοντας κανείς την παρεχόμενη προστασία του τραπεζικού απορρήτου έναντι αυτής που εξασφαλίζει ο Κανονισμός, ως προς τα προσωπικά δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πρώτη είναι εν μέρει ευρύτερη και εν μέρει στενότερη αυτής του Κανονισμού. Στενότερη καθότι αφορά κατ' αρχήν αποκλειστικά και μόνο τις τράπεζες και όχι άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας όπως είναι οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που συλλέγουν και επεξεργάζονται δεδομένα σχετικά με την πιστοληπτική

---

⁹⁵ Βλ. την απόφαση της Ολομελείας ΑΠ 1225/1975, ΕΤρΑξΧρΔ 1993, σελ. 220.

⁹⁶ Βλ. ΜΠρΑθ 1654/2010, ΧρηΔικ 2010, σελ. 391.

ικανότητα των προσώπων, ενώ ευρύτερη κατά το μέρος που το πεδίο εφαρμογής του νόμου για το τραπεζικό απόρρητο καταλαμβάνει περισσότερες περιπτώσεις καθώς λειτουργεί όχι μόνο υπέρ των φυσικών, αλλά και υπέρ των νομικών προσώπων. Πάντως, σε επίπεδο νομολογίας πολλές φορές παρατηρείται το φαινόμενο, στην αγωγή αποζημίωσης ο ενάγων να επικαλείται τις διατάξεις περί παραβίασης τραπεζικού απορρήτου αλλά και το Ν. 2472/1994.⁹⁷ Σε κάθε περίπτωση, η νομοθεσία για το τραπεζικό απόρρητο και ο νόμος για τα προσωπικά δεδομένα λειτουργούν συμπληρωματικά στην προστασία των προσωπικών πληροφοριών που τηρούν τα τραπεζικά ιδρύματα.⁹⁸ Εξάλλου, λαμβάνοντας υπόψη και τις σύγχρονες εξελίξεις στην επεξεργασία των δεδομένων θα έλεγε κανείς ότι η προστασία του τραπεζικού απορρήτου ενισχύεται και συμπληρώνεται με τις διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ως αναφέρθηκε, το τραπεζικό απόρρητο αποτελεί προσωπικό δεδομένο με αποτέλεσμα να λαμβάνει προστασίας των νομοθετικών διατάξεων του υπ' αριθμόν 2472/1997 Νόμου αλλά και των νέων ρυθμίσεων του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (2016/679) οι οποίες ενισχύουν ακόμη περισσότερο το οπλοστάσιο σε περιπτώσεις που γεννώνται ζητήματα ευθύνης⁹⁹.

2.4 Ο ρόλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Για την πληρέστερη, αμεσότερη και ταχύτερη προστασία των πολιτών

---

⁹⁷Βλ. ΠΠρΘεσ 6657/2010, ΔΕΕ 3/2011, σελ. 322 επομ., η οποία έκρινε ότι «η υποχρέωση τήρησης του τραπεζικού απορρήτου δεν συνεπάγεται ούτε το ακατάσχετο, ούτε το ανεκχώρητο των σχετικών απαιτήσεων, που έχουν σε βάρος των αντισυμβαλλομένων τους τα τραπεζικά ιδρύματα (Βλ. σχετ. ΑΠ 1241/2008, Εφθεσ 702/2005). Συνεπώς, εφόσον μεσολάβησε εγκύρως καταρτισθείσα σύμβαση εκχώρησης, η εκχωρήτρια -εναγομένη είχε εκ του νόμου υποχρέωση, κατ' άρθρο 456 ΑΚ, να παράσχει στην εκδοχέα τις αναγκαίες πληροφορίες, για την ενάσκηση της απαίτησης της και να της παραδώσει τα αποδεικτικά της απαίτησης έγγραφα, που βρίσκονταν στην κατοχή της, όπως και πράγματι έπραξε, χωρίς να στοιχειοθετείται, με την ενέργεια αυτή, παράβαση των διατάξεων περί τραπεζικού (υπηρεσιακού) απορρήτου και επαγγελματικής εχεμύθειας, ούτε και παράβαση του Ν 2472/1997»

⁹⁸ Βλ. Χιωτέλλη 306.

⁹⁹ Βλ. Επαμεινώνδας Στυλόπουλος, Δικηγόρος, LL.M., Το Τραπεζικό Απόρρητο ως προσωπικό δεδομένο: Τράπεζες/εισπρακτικές Vs Οφειλέτες σημειώσατε 2, επιχειρώ, 10.03.2017, ανάκτηση από <http://www.epixeiro.gr/article/47745>

από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατέστη αναγκαία η ίδρυση μιας ανεξάρτητης Αρχής που εποπτεύει και ασχολείται αποκλειστικά με αυτό το αντικείμενο. Ο κοινός νομοθέτης υπακούοντας την επιταγή του άρθρου 9^Α εδ. β' Σ, ανέθεσε το ρόλο αυτό της Ανεξάρτητης Αρχής στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ). Η Αρχή έχει εκ του νόμου αρμοδιότητες αποφασιστικές για την έκδοση κανονιστικών και ατομικών διοικητικών πράξεων, όσο και γνωμοδοτικές, αλλά και ελεγκτικές, αρμοδιότητες εξέτασης παραπόνων αλλά και αρμοδιότητες επιβολής διοικητικών κυρώσεων.¹⁰⁰

Ειδικότερα, όσον αφορά στην περίπτωση της επεξεργασία των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από την «Τειρεσίας Α.Ε.», η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με σειρά οδηγιών και κανονιστικών αποφάσεων, ρύθμισε την επεξεργασία των δεδομένων αυτών, που πραγματοποιείται σε επίπεδο καθημερινής συναλλακτικής τραπεζικής δραστηριότητας, συντελώντας σε μεγάλο βαθμό στην εναρμόνιση της ηλεκτρονικής επεξεργασίας των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από τα πληροφοριακά διατραπεζικά συστήματα της «Τειρεσίας Α.Ε.» με το νομικό πλαίσιο προστασίας των επεξεργαζόμενων δεδομένων.

2.4.1 Η Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης

Σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση τέθηκε το 2022 σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών με τίτλο «Εταιρική διακυβέρνηση των Ανωνύμων Εταιρειών του Δημοσίου και των λοιπών θυγατρικών της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας, διαχείριση συμμετοχών του Δημοσίου σε ανώνυμες εταιρείες και ρυθμίσεις για την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, αξιολόγηση της έναντι του Δημοσίου φερεγγυότητας και πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων και σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Πιστοληπτικής Αξιολόγησης, ίδρυση και λειτουργία Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το Μέρος Β' του νομοσχεδίου, όπου

---

¹⁰⁰ Βλ. Παπαχρίστου / Λέκκα 8.

προβλέπονται ρυθμίσεις για την αξιολόγηση της έναντι του Δημοσίου φερεγγυότητας και πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων, ενώ προβλέπεται και η σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (άρθρα 46 έως 108).

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, οι ρυθμίσεις αυτές αποσκοπούν στην επίλυση του προβλήματος της ασύμμετρης πληροφόρησης μεταξύ πιστωτών (ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων) και οφειλετών και μεταξύ πιστωτών (ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων) ως προς την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών (φυσικών και νομικών προσώπων).

Στο πλαίσιο αυτό, συνίσταται η «Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης», η οποία απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές και έχει ως σκοπό τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία πρωτογενών δεδομένων πιστοληπτικής συμπεριφοράς, φυσικών και νομικών προσώπων, την παραγωγή και χορήγηση πιστοληπτικής βαθμολόγησης των άνω προσώπων, την παροχή αξιόπιστης αξιολόγησης της πιστοληπτικής συμπεριφοράς των άνω φυσικών και νομικών προσώπων προς χρήση από δημόσιους οργανισμούς και φορείς, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή/και λοιπούς ιδιώτες, στο πλαίσιο μείωσης των επιπέδων των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και των ληξιπρόθεσμων οφειλών, καθώς και για την πρόληψη του φαινομένου της υπερχρέωσης των ιδιωτών.

Κύριος στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι η εξάλειψη της ασυμμετρίας πληροφόρησης μεταξύ του δημόσιου τομέα και των τραπεζών, όσον αφορά τις ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Η Αρχή, που θα αποτελεί φορέα του Δημοσίου, θα συγκεντρώνει και θα ομαδοποιεί πληροφορίες σχετικά με τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και τις συμπεριφορές πληρωμών προς όλες τις οντότητες του Δημόσιου τομέα, με σκοπό την παραγωγή πιστοληπτικής βαθμολόγησης για φυσικά και νομικά πρόσωπα. Η Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης θα ανταλλάσσει πληροφορίες και βαθμολογίες με άλλους φορείς αξιολόγησης

πιστοληπτικής ικανότητας.

Η παρούσα παρέμβαση έχει ως σκοπό την εξυπηρέτηση των παρακάτω στρατηγικών στόχων:

i. Περιορισμός ηθικού κινδύνου και καθιέρωση ενός αξιόπιστου συστήματος αποτροπής στρατηγικών κακοπληρωτών.

ii. Ανάπτυξη κοινής κουλτούρας και εξάλειψη της ασυμμετρίας πληροφόρησης μεταξύ πιστωτών και ανάμεσα σε πιστωτές και οφειλέτες.

Η καλύτερη αξιολόγηση και κατανόηση της πιστοληπτικής ικανότητας με βάση τη συμπεριφορά του παρελθόντος προς όλες τις οντότητες του δημόσιου τομέα θα μετριάσει τα κίνητρα για αθέτηση πληρωμής και η ανταλλαγή πληροφοριών με οντότητες του ιδιωτικού τομέα θα μετριάσει επίσης την ασυμμετρία των πληροφοριών μεταξύ των πιστωτών. Εάν είναι προσβάσιμη, η πιστοληπτική αξιολόγηση μπορεί επίσης να είναι χρήσιμη για την επιχείρηση / άτομο ως απόδειξη αξιοπιστίας.

Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης θα χρησιμοποιηθούν δύο βασικοί δείκτες:

1. Αριθμός αξιολογήσεων ανά έτος.
2. Ποσοστό ενστάσεων επί των αξιολογήσεων ανά έτος.

Ως ποσοτικοί στόχοι για τους παραπάνω δείκτες τίθενται:

1. αύξηση 10% ετησίως του αριθμού των αξιολογήσεων,
2. μείωση κατά 1% του ποσοστού των ενστάσεων.

Το χρονικό διάστημα επίτευξης των ανωτέρω στόχων ορίζεται στα τρία χρόνια πλήρους λειτουργίας.

Παραγωγή πιστοληπτικής βαθμολόγησης από το Σύστημα

1. Η πιστοληπτική βαθμολόγηση για φυσικά και νομικά πρόσωπα παράγεται από το Σύστημα μέσω της επεξεργασίας, με αυτοματοποιημένη διαδικασία, των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που αντλούνται από τους φορείς του δημόσιου τομέα κατά το άρθρο 51, με τη χρήση αλγορίθμων.

2. Η πιστοληπτική βαθμολόγηση γίνεται με αριθμητική κλίμακα και αφορά στην τήρηση και την αθέτηση υποχρέωσης έναντι των φορέων του δημόσιου τομέα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

3. Η πιστοληπτική βαθμολόγηση παράγεται μετά από την υποβολή αίτησης κατά τα άρθρα 55 και 56. Στον αιτούντα χορηγείται ενημέρωση πιστοληπτικής βαθμολόγησης, η οποία απεικονίζει την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του υποκειμένου δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς βάσει των δεδομένων που υφίστανται κατά την ημερομηνία παραγωγής της πιστοληπτικής βαθμολόγησης.

4. Οι μέθοδοι και ο τρόπος επεξεργασίας και υπολογισμού της βαθμολόγησης επαναξιολογούνται τακτικά και οι αλγόριθμοί τους επικαιροποιούνται, ώστε να προσαρμόζονται στις οικονομικές συνθήκες και στις διαμορφούμενες συναλλακτικές πρακτικές και να επιβεβαιώνεται η ακρίβεια των εκτιμήσεων.

Με το Μέρος Γ' συστήνεται το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων ως εθνικό σύστημα αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που θα τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, με στόχο την ενίσχυση της χρηματοδότησης από το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα της οικονομίας και τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, μέσω της βελτίωσης της παρεχόμενης πληροφόρησης, της ορθολογικότερης αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δυνητικών δανειοληπτών και της εν γένει συνδρομής στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων χρηματοδότησης.

Η ίδρυση του Μητρώου αποτελεί μία εκ των τριών, συμπληρωματικών μεταξύ τους, μεταρρυθμίσεων (ίδρυση γραφείου δημοσίων πιστώσεων και μητρώου παρακολούθησης ιδιωτικού χρέους) του 4ου Πυλώνα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας», με στόχο την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών (Άξονας 4.4.) και κύριο του έργου το Υπουργείο Οικονομικών.

Το Μητρώο θα καταγράφει σε αναλυτική βάση το ιστορικό πληρωμών, τα είδη των παρεχομένων εξασφαλίσεων και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με κάθε μορφής πίστωση προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα από πιστωτικά και εν γένει χρηματοδοτικά ιδρύματα που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, καθώς και από τα υποκαταστήματα αλλοδαπών

πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα. Βάσει των ως άνω πληροφοριών, που τηρούνται στο Μητρώο, θα καταρτίζεται επίσης πιστωτική έκθεση για όλα τα πιστοδοτούμενα πρόσωπα (η «Πιστωτική Έκθεση»), το περιεχόμενο της οποίας θα διαφοροποιείται ανάλογα με τον αποδέκτη της, σε κάθε όμως περίπτωση δεν θα περιέχει αξιολόγηση και βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη.

2.4.1.1 Η γνώμη της ΑΠΔΠΧ

Στα πλαίσια των ανωτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε στην Αρχή ΣχΝ για την Αξιολόγηση της έναντι του Δημοσίου φερεγγυότητας και πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων και Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Πιστοληπτικής Αξιολόγησης.

Η Αρχή αφού μελέτησε το ΣχΝ εξέδωσε την παρούσα υπογραμμίζοντας, αφενός την υποχρέωση διενέργειας εκτίμησης αντικτύπου προσωπικών δεδομένων πριν από την έναρξη της σκοπούμενης επεξεργασίας καθώς και της εκπόνησης αλγοριθμικής εκτίμησης αντικτύπου και αφετέρου την ανάγκη για επανεξέταση και διόρθωση συγκεκριμένων διατάξεων του υποβληθέντος ΣχΝ προκειμένου η σκοπούμενη επεξεργασία να είναι σύμφωνη με τον ΓΚΠΔ και τον Ν.4624/2019.

Μεταξύ άλλων, η ΑΠΔΠΧ επισημαίνει σε σχέση με συγκεκριμένα άρθρα του νομοσχεδίου:

(στ) άρθρο 52 υποβληθέντος ΣχΝ:

Στο άρθρο αυτό προσδιορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης ενημέρωσης πιστοληπτικής βαθμολόγησης σε φορείς ιδιωτικού τομέα από την ΑΠΑ. Αναφορικά με την προβλεπόμενη, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ως άνω χορήγηση ενημέρωσης, συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων επισημαίνεται ότι θα πρέπει να προσδιορισθεί ειδικότερα η διαδικασία χορήγησης της εν λόγω συγκατάθεσης προκειμένου η τελευταία να πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 ΓΚΠΔ.

Περαιτέρω, θα πρέπει να διευκρινίζονται στο εν λόγω άρθρο και οι συνέπειες για το υποκείμενο σε περίπτωση μη χορήγησης συγκατάθεσης.

Με την επιφύλαξη των ειδικότερων παρατηρήσεων που διατυπώνονται

στην παρούσα αναφορικά με το άρθρο 57 του ΣχΝ για την ασφάλεια της επεξεργασίας του συστήματος, επισημαίνεται ότι θα πρέπει να εξετασθούν και να προσδιοριστούν στην ΕΑΠΔ τα μέτρα ασφαλείας κατά την ηλεκτρονική διαβίβαση της ως άνω ενημέρωσης στον αιτούντα φορέα ιδιωτικού τομέα.

Περαιτέρω, με την επιφύλαξη των ειδικότερων παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν ανωτέρω αναφορικά με τη διαδικασία χορήγησης συγκατάθεσης, στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου θα πρέπει να αντικατασταθεί η φράση «χορηγεί τη συγκατάθεση της παρ. 1» από τη φράση «δύναται να χορηγήσει τη συγκατάθεση της παρ. 1» για να προκύπτει με σαφήνεια ότι η συγκατάθεση δίδεται ελεύθερα και σύμφωνα πάντα με το άρθρο 7 ΓΚΠΔ.

(θ) άρθρο 56 υποβληθέντος ΣχΝ:

Με το άρθρο αυτό ορίζεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας του προβλεπόμενου στο παρόν ΣχΝ συστήματος η ΑΠΑ.

Επισημαίνεται ότι η νομοθεσία για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν εφαρμόζεται μόνο για τις ανάγκες του άρθρου 52 του ΣχΝ, καθώς ζητήματα που εμπίπτουν στην εν λόγω προστασία αναφέρονται σε όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα άρθρα του υποβληθέντος ΣχΝ και για τον λόγο αυτό προτείνεται η διαγραφή της φράσης της παραγράφου 1 «για τις ανάγκες του άρθρου 52».

Αναφορικά με τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της ως άνω νομοθεσίας προκειμένου να καλύπτει για τα ζητήματα που αναφέρονται στο παρόν ΣχΝ και τα νομικά πρόσωπα επισημαίνεται ότι αποτελεί δικαιοπολιτική επιλογή του νομοθέτη, ωστόσο, θα πρέπει να είναι σαφές ότι η εν λόγω νομοθεσία έχει σαφή εφαρμογή για τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία απολαμβάνουν πλήρως των προβλεπόμενων στον ΓΚΠΔ δικαιωμάτων τους, ενώ ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ήτοι η ΑΠΑ, έχει ανεξαιρέτως όλες τις προβλεπόμενες στον ΓΚΠΔ και τον Ν. 4624/2019 υποχρεώσεις για την επεξεργασία δεδομένων των ως άνω φυσικών προσώπων που διενεργεί.

3 ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Πιστοληπτική ικανότητα είναι η αξιοπιστία και η φερεγγυότητα ενός ατόμου, μιας επιχείρησης ή ακόμα και μιας χώρας στην αποπληρωμή των χρεών της.

Η πιστοληπτική ικανότητα αποκαλύπτει σε ένα δανειστή ή επενδυτή την πιθανότητα να μπορέσει ο δανειολήπτης να ανταποκριθεί στις δανειακές του υποχρεώσεις χωρίς τον κίνδυνο πτώχευσης.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής διαβάθμισης χρησιμοποιούνται επίσης για την προσαρμογή των ασφαλίσεων, των επιτοκίων αποπληρωμής και των απαιτούμενων εγγυήσεων για την έκδοση ενός δανείου. Μια χαμηλή αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας δείχνει υψηλό κίνδυνο αθέτησης ενός δανείου, και, συνεπώς, οδηγεί σε υψηλά επιτόκια ή ακόμα και την άρνηση χορήγησης δανείου από τον πιστωτή ενώ, όσο καλύτερη είναι η πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη, τόσο πιο πιθανό είναι μια τράπεζα ή κάποιο άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να επεκτείνει την πίστωση προς αυτόν.

3.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την πιστοληπτική ικανότητα

Οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη και κατ' επέκταση τη δυνατότητα του να δανείζεται χρήματα μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων είναι το Οικονομικό ιστορικό, Επιτόκιο αποπληρωμής, Διαθεσιμότητα περιουσιακών στοιχείων, Ρευστότητα, Παρούσα οικονομική κατάσταση, Πιθανό μελλοντικό εισόδημα, Αποταμιευτική συμπεριφορά, Καταναλωτική συμπεριφορά, Ύψος υποχρεώσεων (επιπλέον χρέη και δάνεια)

3.2 Εταιρική αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας

Η πιστοληπτική διαβάθμιση μιας εταιρείας αποτελεί οικονομικό δείκτη για τους δυνητικούς επενδυτές των χρεογράφων που εκδίδει, όπως τα εμπορικά ομόλογα της. Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρειών, των χρεογράφων και των χωρών έχουν ανατεθεί σε διάφορους οίκους αξιολόγησης,

με τους τρεις μεγαλύτερους να είναι η Moody's, η Standard & Poor's (S&P) και η Fitch.

Η βαθμολογία αντιπροσωπεύεται με γράμματα και διαφέρει από εταιρεία σε εταιρεία:

MOODY'S	STANDARD & POOR'S	Fitch	Πιστοληπτική Ικανότητα
Aaa	AAA	AAA	<p>Υψηλή πιστοληπτική ικανότητα</p>
Aa1	AA+	AA+	
Aa2	AA	AA	
Aa3	AA-	AA-	
A1	A+	A+	
A2	A	A	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
B1	B+	B+	
B2	B	B	
B3	B-	B-	
Caa1	CCC+	CCC	
Caa2	CCC		
Caa3	CCC-		
Ca	CC		
C	C	DDD	<p>Χρεωκοπία</p>
/	D	DD	
/		D	
/			

Διαβαθμίσεις Πιστοληπτικής Ικανότητας

4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Η «Τειρεσίας Α.Ε.» οργάνωσε τη λειτουργία έξι επιμέρους συστημάτων-αρχείων, ως εξής: 1) Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ) και Σύστημα Υποθηκών - Προσημειώσεων (ΣΥΠ), 2) Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων (ΣΣΧ), 3) Σύστημα Καταγγελθεισών Συμβάσεων Επιχειρήσεων (ΣΚΣΕ), 4) Σύστημα Απολεσθέντων ή Κλαπέντων Ταυτοτήτων/ Διαβατηρίων (ΣΤΔ), 5) Σύστημα Βαθμολόγησης Πιστοληπτικής Συμπεριφοράς (Scoring) από το 2010 με εμπλουτισμό από το 2012, 6) Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων (ΤΣΕΚ) από τον Ιούνιο

του 2013. Στη συνέχεια παρουσιάζονται λεπτομερώς τα συστήματα ΣΑΥ, ΣΥΠ, ΣΣΧ, Scoring και ΤΣΕΚ, ενώ η εξέταση των υπολοίπων ξεπερνάει τα όρια της παρούσας μελέτης.

4.1 «Μαύρος» Τειρεσίας (ΣΑΥ& ΣΥΠ)

4.1.1 Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ) και Σύστημα Υποθηκών – Προσημειώσεων (ΣΥΠ)

Στο Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ) καταχωρούνται, με σκοπό την εκτίμηση της φερεγγυότητας των υποψηφίων δανειοληπτών, δεδομένα σχετικά με την αθέτηση συγκεκριμένων οικονομικών υποχρεώσεων,¹⁰¹ όπως: δεδομένα που αφορούν σε ακάλυπτες (σφραγισμένες) επιταγές, απλήρωτες (κατά τη λήξη τους) συναλλαγματικές και γραμμάτια σε διαταγή, καταγγελίες συμβάσεων πάσης φύσης χορηγήσεων δανείων και πιστώσεων προς φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις (συμβάσεις καρτών, συμβάσεις χορηγήσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης) διαταγές πληρωμής, προγράμματα πλειστηριασμών (κινητών και ακινήτων), κατασχέσεις και επιταγές προς πληρωμή βάσει του Ν.Δ. 1923, τροπές προσημειώσεων σε υποθήκες,¹⁰² διοικητικές κυρώσεις κατά παραβατών φορολογικών νόμων, αιτήσεις και αποφάσεις συνδιαλλαγής/ εξυγίανσης (άρθρο 99 επ. Πτωχευτικού Κώδικα), αιτήσεις πτωχεύσεων, κηρυχθείσες πτωχεύσεις και αποφάσεις που απορρίπτουν αιτήσεις πτωχεύσεων λόγω μη επάρκειας περιουσίας του οφειλέτη, αιτήσεις και αποφάσεις δικαστικής ρύθμισης χρεών και διαταγές απόδοσης χρήσης μισθίου ακινήτου.¹⁰³

Στο ΣΥΠ καταχωρούνται δεδομένα σχετικά με υποθήκες, προσημειώσεις

---

¹⁰¹ Βλ. τις αποφάσεις ΑΠΔΠΧ 109/1999 και 24/2004, Παράρτημα Ι, σελ 67 επ, Προστασία προσωπικών δεδομένων στο σύστημα πληροφοριών «Τειρεσίας», Ιγγλεζάκης Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα 2006.

¹⁰² Βλ. ιστοσελίδα της «Τειρεσίας Α.Ε.»: <http://www.tiresias.gr/>, όπου οι τροπές προσημειώσεων σε υποθήκες αναφέρεται ότι τηρούνται και στο ΣΑΥ και στο ΣΥΠ.

¹⁰³ Βλ. αναλυτικά ιστοσελίδα <http://www.tiresias.gr/SOS/index.html#B>.

υποθηκών και τροπές προσημειώσεων σε υποθήκες ακινήτων,¹⁰⁴ με σκοπό την ενημέρωση του συστήματος αναφορικά με εμπράγματα βάρη επί ακινήτων για φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Οι παραπάνω κατηγορίες δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς απαριθμούνται αποκλειστικά και συνεπώς δεν επιτρέπεται η επεξεργασία άλλων οικονομικών δεδομένων από την «Τειρεσίας Α.Ε.», χωρίς τη σχετική απόφαση της Αρχής.¹⁰⁵ Οι σκοποί των δύο προαναφερθέντων αρχείων επιτυγχάνονται μέσω της ελεύθερης διακίνησης των δεδομένων προς ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων, των χρηματοδοτικών οργανισμών και των υπηρεσιών του Δημοσίου, αλλά και μέσω του Συστήματος ΤΣΕΚ.

Η συλλογή και επεξεργασία των τηρουμένων στο ΣΑΥ και στο ΣΥΠ δεδομένων επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, υπό τον όρο όμως της προηγούμενης ενημέρωσης. Ειδικότερα, για την επεξεργασία των οικονομικών δεδομένων από την εταιρεία «Τειρεσίας Α.Ε.», η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 109/1999 απόφασή της,¹⁰⁶ σύμφωνα με την οποία είναι νόμιμη η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των δυσμενών οικονομικών δεδομένων από την «Τειρεσίας Α.Ε.» χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, αφού προηγουμένως αυτό ενημερωθεί, δεδομένου ότι ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και η προστασία της εμπορικής πίστης, η οποία σε σύγκριση με τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων μπορεί να θεωρηθεί ότι υπερέχει προφανώς.

4.1.2 Πηγές άντλησης των δεδομένων

Οι πηγές άντλησης των δεδομένων και οι κατηγορίες πληροφοριών του ΣΑΥ και του ΣΥΠ της «Τειρεσίας Α.Ε.» είναι τα κατά τόπους Πρωτοδικεία, Ειρηνοδικεία, Υποθηκοφυλακεία ή τα λειτουργούντα Κτηματολογικά Γραφεία, οι

---

¹⁰⁴ Βλ. αποφάσεις ΑΠΔΠΧ 109/1999 και 24/2004, Παράρτημα Ι, σελ 67 επ, Προστασία προσωπικών δεδομένων στο σύστημα πληροφοριών «Τειρεσίας», Ιγγλεζάκης Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα 2006.

¹⁰⁵ Βλ. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου Ε., ό.π. (2004), σελ. 1382 επ.

¹⁰⁶ Βλ. και υπ' αριθμόν 24/2004 απόφαση της Αρχής, η οποία επανέλαβε την ΑΠΔΠΧ 109/1999.

τράπεζες, το Υπουργείο Οικονομικών και άλλες δημόσια προσβάσιμες πηγές (ιδίως για τις μεταβολές προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών), όπως, ενδεικτικά, το Γενικό Εμπορικό Μητρώο του Υπουργείου Ανάπτυξης, η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (βλ. και Γνωμοδότηση 1/2011 της Αρχής, ιδίως παρ. 26 και 27 αυτής για τον σκοπό της επαλήθευσης στοιχείων μητρώου) και το Εθνικό Τυπογραφείο (δημοσιεύσεις σε ΦΕΚ). Ειδικά ο έλεγχος της ακρίβειας των δεδομένων φυσικών προσώπων που αφορούν στο ονοματεπώνυμο, αριθμό φορολογικού μητρώου, αριθμό δελτίου ταυτότητας και διεύθυνση κατοικίας μπορεί να γίνει μέσω του αρχείου της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων.¹⁰⁷

4.1.3 Χρόνος τήρησης δεδομένων ΣΑΥ και ΣΥΠ

Η Αρχή στα πλαίσια της εφαρμογής των αρχών της προσφορότητας και αναλογικότητας, έθεσε κανόνες χρονικής διάρκειας τήρησης, κατηγοριοποίησης και διαβάθμισης των δεδομένων που τηρεί η εταιρεία «Τειρεσίας Α.Ε.» στο αρχείο της με τις αποφάσεις 109/1999, 523/1999, 24/2004 και **25/2004**. Βασικό στοιχείο για το χρόνο παραμονής κάθε πληροφορίας στο Αρχείο αποτελεί η βαρύτητα της πληροφορίας προκειμένου να εκτιμηθεί η φερεγγυότητα των πελατών.

Ο χρόνος διατήρησης των οικονομικών δεδομένων ορίστηκε ανά κατηγορία δεδομένων, είτε ευθέως, είτε έμμεσα μέσω της περιπτώσιολογικής ρύθμισης της διαγραφής των δεδομένων. Οι οικονομικές πληροφορίες που συλλέγει και τηρεί στο αρχείο της η «Τειρεσίας Α.Ε.» διαγράφονται από το αρχείο των μεταδιδόμενων πληροφοριών εφόσον οι αντίστοιχες οικονομικές υποχρεώσεις έχουν εξοφληθεί και μέχρι τη συμπλήρωση του προς τούτο χρονικού διαστήματος ή τον χρόνο εξόφλησης δεν καταχωρηθούν στο αρχείο πληροφορίες οι οποίες διαγράφονται σε μεταγενέστερο χρόνο.¹⁰⁸ Επομένως,

---

¹⁰⁷ Βλ. Καραγιάννη Κ., ό.π. (2010), σελ. 313, καθώς και **απόφαση ΑΠΔΠΧ 21/2007**, δημοσίευση www.dpa.gr.

¹⁰⁸ Βλ. αποφάσεις **ΑΠΔΠΧ 25/2004 και 64/2005**, δημοσίευση www.dpa.gr, στις οποίες αναφέρεται ότι «εφόσον προέκυψαν και καταχωρίστηκαν στο αρχείο της «Τειρεσίας Α.Ε.» νεότερα δυσμενή στοιχεία για την προσφεύγουσα που διαγράφονται σε μεταγενέστερο

καθίσταται αντιληπτό ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας αντιμετωπίζει τις πληροφορίες ως ενότητα και όχι μεμονωμένα,¹⁰⁹ καθότι ακόμη και αν παρέλθει ο προβλεπόμενος χρόνος διατήρησης για ορισμένες από αυτές, η διαγραφή τους δεν επέρχεται σε περίπτωση που υπάρχουν άλλα δυσμενή δεδομένα για το ίδιο πρόσωπο και άρα, υπάρχει ακόμη λόγος επεξεργασίας τους, αφού υφίστανται στοιχεία που μπορεί να βοηθήσουν τους αποδέκτες της «Τειρεσίας Α.Ε.» να εκτιμήσουν τη φερεγγυότητα ή μη του υποκειμένου των δεδομένων.

Σε κάθε περίπτωση και με βάση το αρθ. 4 §4 Ν. 3816/2010 τα δεδομένα διαγράφονται μετά από την παρέλευση δέκα (10) ετών.¹¹⁰ Εξαιρούνται και δε διαγράφονται κατά τα ανωτέρω οι πληροφορίες που αφορούν σε διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών που δεν έχουν αρθεί.¹¹¹

4.1.4 Αποδέκτες της «Τειρεσίας Α.Ε.»

Ένα ακόμη σημαντικό ζήτημα που επιλύθηκε με τη ρυθμιστική επέμβαση της Αρχής ήταν αυτό των αποδεκτών των δεδομένων των αρχείων της «Τειρεσίας Α.Ε.». Η διαβίβαση προσωπικών δεδομένων αποτελεί μορφή επεξεργασίας τους, είτε πρόκειται για απλή διαβίβαση είτε για διαβίβαση με τη μορφή διασύνδεσης αρχείων, ως ειδικής μορφής επεξεργασίας.¹¹² Αποδέκτες,

---

χρόνο από τα ήδη καταχωρισμένα, ορθώς συνεχίζουν να υφίστανται όλες οι καταχωρίσεις, ανεξάρτητα εάν κάποιες έχουν εξοφληθεί, έως ότου αποδεδειγμένα εξοφληθούν όλες οι αντίστοιχες οικονομικές υποχρεώσεις και εφόσον μέχρι τη συμπλήρωση του προς τούτο χρονικού διαστήματος δεν προκύψουν άλλες νεότερες, ενόψει και του ότι τα στοιχεία που συλλέγει και τηρεί η εταιρεία «Τειρεσίας Α.Ε.» στο αρχείο της δεν είναι δεσμευτικά αλλά συμβουλευτικά στοιχεία για τις τράπεζες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς αποδέκτες τους».

¹⁰⁹ Βλ. Ιγγλεζάκη ΕπισκεΕΔ Δ/2005. 1108.

¹¹⁰ Βλ. **υπ' αριθμ 24/2004 απόφαση της Αρχής**, η οποία έκρινε ότι : «*Η προβλεπόμενη διαγραφή των δεδομένων μετά δεκαετία πρέπει να διορθωθεί. Η δεκαετία δικαιολογείται μόνο για τις βαρύτερες περιπτώσεις... Για τα λοιπά δεδομένα πρέπει να παρατηρηθεί ότι είναι απαραίτητο και σύμφωνα με τις αρχές της προσφορότητας και της αναλογικότητας που καθιερώνει ο νόμος να γίνεται αξιολόγηση και διαβάθμισή τους, ανάλογα με τη βαρύτητά τους. Ασήμαντες παραβάσεις, που π.χ. αφορούν μικροποσά, δεν πρέπει καν να συλλέγονται, οι δε παραβάσεις μέσης βαρύτητας να διατηρούνται στο αρχείο επί μικρότερο χρονικό διάστημα από την προβλεπόμενη 10ετία..».*

¹¹¹ Βλ. αναλυτικά την ιστοσελίδα της «Τειρεσίας Α.Ε.»: <http://www.tiresias.gr/SOS/index.html#D>.

¹¹² Βλ. Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου Ε., ό.π. (2004), σελ 1386.

λοιπόν, όπως περιοριστικά αναφέρονται αρχικά στην **ΑΠΔΠΧ 109/1999**, είναι τράπεζες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες έκδοσης και διαχείρισης μέσων πληρωμών (πιστωτικών¹¹³ ή χρεωστικών καρτών), φορείς του Δημοσίου με προφανές έννομο συμφέρον (όπως η Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Τράπεζα της Ελλάδος). Στον κατάλογο αυτό προστέθηκαν με την **ΑΠΔΠΧ 523/1999** εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing), εταιρείες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring). Επιπλέον, νόμιμοι αποδέκτες θεωρούνται τα νομικά πρόσωπα που παρέχουν πίστη και ελέγχονται από την ΤτΕ ή από άλλες κεντρικές τράπεζες κατά τους όρους της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ (σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων) και του Ν. 4261/2014 (ο οποίος για λόγους συστηματικότητας και σαφήνειας κατήργησε τον ν. 3601/2007, *Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*).

Με την **υπ' αριθμόν 62/2003 απόφασή της** η Αρχή, αρνήθηκε να προσθέσει στον ήδη διευρυμένο κατάλογο των αποδεκτών και τις εταιρείες ασφάλισης πιστώσεων και εγγυήσεων, παρά το γεγονός ότι μεταξύ των ήδη ορισθέντων αποδεκτών των αρχείων της «Τειρεσίας Α.Ε.», περιλαμβάνονται και οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Η παραπάνω απόφαση της Αρχής, βασίσθηκε στο σκεπτικό ότι, «*ακόμη και αν η πρακτορεία επιχειρηματικής απαίτησης έχει και εξασφαλιστικό σκοπό (εκτός, δηλαδή, από τον χρηματοδοτικό και διαχειριστικό), αυτή εξακολουθεί να διαφέρει από την ασφάλιση των πιστώσεων και επομένως, δικαιολογείται διαφορετική μεταχείριση, αφού το προέχον στοιχείο στην τελευταία έγκειται στην ανάληψη του ασφαλιστικού κινδύνου (της αφερεγγυότητας του οφειλέτη)*».

---

¹¹³ Βλ. **ΑΠΔΠΧ 10/2002**, ΚΝοΒ 51/2003, σελ. 735, η οποία έκρινε ότι εταιρεία παροχής υπηρεσιών πιστωτικών καρτών νομίμως συνέλεξε προσωπικά δεδομένα της αιτούσης την χορήγηση πιστωτικής κάρτας, με σκοπό τον έλεγχο της πιστωτικής της ικανότητας, αφού προηγουμένως την είχε ενημερώσει με το έντυπο της αίτησης για την πηγή άντλησης των πληροφοριών (Τειρεσίας ΑΕ) και για τον σκοπό της διαβίβασης.

Επιπρόσθετα, η Αρχή με γνωμοδότησή της αρνήθηκε στα ιδρύματα πληρωμών την πρόσβαση στο αρχείο της «Τειρεσίας Α.Ε.», βασιζόμενη τόσο στην ισχύουσα νομοθεσία όσο και στις Πράξεις του Διοικητή της ΤτΕ. Οι λόγοι που στήριξαν την άρνηση αυτή της Αρχής είναι μεταξύ άλλων η έλλειψη εννόμου συμφέροντος λόγω μη παροχής πίστωσης από τα ιδρύματα πληρωμών καθώς και το γεγονός ότι σε αντίθεση με τις εταιρείες παροχής πιστώσεων, δεν αποτελεί συστατική υποχρέωση των ιδρυμάτων πληρωμών η πρόσβαση σε αρχεία πιστοληπτικής ικανότητας. Τέλος, η Αρχή απέκρουσε το επιχείρημα των ιδρυμάτων πληρωμών σχετικά με τη δέσμευσή τους από την ισχύουσα νομοθεσία για το μαύρο χρήμα με την εξής αιτιολογία: «Η δε πρόσβαση των ιδρυμάτων πληρωμών στα δεδομένα του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ θα μπορούσε να επιτραπεί καταρχήν μόνο κατά περίπτωση ή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θα μπορούσε ενδεχομένως να ορίσει η ΤτΕ, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων». Εν ολίγοις, ούτε το ίδιο το ίδρυμα πληρωμών που υπόκειται σε εποπτεία δεν επιτρέπεται να διενεργήσει πλήρη έλεγχο για τους δικούς του, υποψήφιους και υφιστάμενους, πελάτες αν τούτο δεν προβλέπεται ρητά από το νόμο ή/και τις ειδικά για τα ιδρύματα πληρωμών εκδοθείσες πράξεις κανονιστικού περιεχομένου της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ωστόσο, πρόσφατα στα πλαίσια του συστήματος ΤΣΕΚ στους αποδέκτες προστέθηκαν (ΑΠΔΠΧ 186/2014) επιτηδευματίες και συγκεκριμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων του αστικού κώδικα που ασκούν εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική, γεωργική, ή άλλη επιχείρηση στην Ελληνική Επικράτεια ή σε άλλη χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και την Ελβετία, προκειμένου να αντλούν δεδομένα για να εκτιμήσουν ορθά τη φερεγγυότητα και πιστοληπτική ικανότητα των αντισυμβαλλομένων φυσικών ή νομικών προσώπων με τα οποία συναλλάσσονται με πίστωση αναλαμβάνοντας το σχετικό πιστωτικό κίνδυνο.¹¹⁴

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι μόνο οι παραπάνω αποδέκτες προσωπικών

---

¹¹⁴ Βλ. Μυλώση Μ. & Αλεξανδροπούλου- Αιγυπτιάδου Ε., ό.π (2015), σελ 35.

δεδομένων έχουν το δικαίωμα χρησιμοποίησής τους.¹¹⁵ Η περαιτέρω επεξεργασία τους (διαβίβαση σε τρίτους κλπ) από τους πιο πάνω αποδέκτες είναι απαγορευτική, εκτός εάν το υποκείμενο συγκατατίθεται ή εάν συντρέχει μία από τις εξαιρέσεις του Κανονισμού.

4.2 «Λευκός» Τειρεσίας (ΣΣΧ)

Στο Σύστημα Συγκέντρωσης Χορηγήσεων καταχωρούνται ευμενής οικονομικά δεδομένα των υποκειμένων, χωρίς καθ' εαυτό αρνητικό χαρακτήρα. Το αρχείο του «Λευκού Τειρεσία» διαθέτει στοιχεία από το 2003. Είναι χαρακτηριστικό ότι καθοριστικά, ως προς αυτή την «καθυστέρηση» της έναρξης τήρησης της «Λευκής Λίστας», συνέβαλλαν και οι ίδιες οι τράπεζες, οι οποίες ήταν εξαιρετικά απρόθυμες να τροφοδοτήσουν το αρχείο του συστήματος για λόγους κυρίως ανταγωνισμού. Αντίθετα, σήμερα είναι πεπεισμένες ότι η πρακτική αυτή μακροπρόθεσμα αποτελεί πηγή μεγαλύτερων κινδύνων.

Σκοπός του ΣΣΧ είναι η εκ μέρους των αποδεκτών των δεδομένων εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των υποκειμένων (ιδιωτών και επιχειρήσεων) στα οποία τα δεδομένα αφορούν. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μια τράπεζα, έχοντας γνώση της έκθεσης του υποψήφιου πελάτη της, θα αποφασίσει αν πρέπει ή όχι να τον δανειοδοτήσει, κρίνοντας τη δυνατότητά του να εξοφλήσει ομαλά τις οφειλές του, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι επισφάλειες που προκύπτουν από την υπερχρέωση. Για παράδειγμα, εάν ένας δανειολήπτης έχει στην κατοχή του δέκα πιστωτικές κάρτες και δύο δάνεια διαφόρων κατηγοριών, ακόμη κι αν είναι απολύτως συνεπής στις υποχρεώσεις του, θα πρέπει να αξιολογείται σε συνάρτηση με τα εισοδήματά του προκειμένου να εγκριθεί ένα νέο αίτημά του για δανειοδότηση από οποιαδήποτε άλλη τράπεζα.

4.2.1 Κατηγορίες Δεδομένων

Τα δεδομένα που τηρούνται στο αρχείο αυτό είναι: ενήμερες και σε καθυστέρηση οφειλές προερχόμενες από δάνεια που αφορούν σε πάσης φύσεως

---

¹¹⁵ Βλ. Ιγγλεζάκη Ι., ό.π. (2006), σελ. 19.

χορηγήσεις προς ιδιώτες και επιχειρήσεις, πιστωτικές ή κάρτες διευκόλυνσης πληρωμών, εγγυητικές επιστολές (συμμετοχής, καλής εκτέλεσης, προκαταβολής κλπ), ενέγγυες πιστώσεις, αιτήσεις εξωδικαστικού συμβιβασμού (αρ. 2§ 1 Ν. 3869/2010).

Ωστόσο, η επεξεργασία των δεδομένων αυτών δεν μπορεί κατ' αρχήν να θεωρηθεί νόμιμη, διότι η αφερεγγυότητα που συνάγεται από αυτήν είναι απλώς ενδεχόμενη κι όχι δεδομένη και επομένως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί «απολύτως αναγκαία» για την προστασία της εμπορικής πίστης, ούτε για την εκτέλεση της σύμβασης ή για τη λήψη μέτρων στο προσυμβατικό στάδιο. Εξάλλου, η Αρχή στην **υπ' αριθμ. 86/2002 απόφασή** της απέρριψε ως μη νόμιμο και υπερβαίνον τον σκοπό του αρχείου οικονομικής συμπεριφοράς (αρνητικού χαρακτήρα) αίτημα της «Τειρεσίας Α.Ε.» για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τη «συγκέντρωση κινδύνων» που έχουν αναλάβει ιδιώτες και επιχειρήσεις από καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές/ χρεωστικές κάρτες, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, τονίζοντας χαρακτηριστικά ότι «η συλλογή στοιχείων που αφορούν οφειλές πέραν των βεβαιωμένων και απαιτητών, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και τη μείωση των επισφαλειών, που προκύπτουν από την υπερχρέωση, είναι μη πρόσφορη και δυσανάλογη με τον προαναφερόμενο σκοπό, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.ϊβ' του ν.2472/1997». Για να είναι νόμιμη η επεξεργασία αυτών των δεδομένων, σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση της Αρχής, πρέπει όχι μόνο να πρόκειται για ληξιπρόθεσμη και απαιτητή οφειλή αλλά και να έχει δηλωθεί η βούληση του δανειστή να επιδιώξει την είσπραξή της (πχ. με καταγγελία της αντίστοιχης πιστωτικής σύμβασης - εξώδικη πρόσκληση για καταβολή του ληξιπρόθεσμου χρέους). Κατά πάγια θέση της Αρχής η επεξεργασία των παραπάνω πληροφοριών μπορεί, παρόλα αυτά, να καταστεί νόμιμη μόνο στην περίπτωση που το υποκείμενο των δεδομένων δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του, αφού προηγουμένως έχει ενημερωθεί για το σκοπό και τις λεπτομέρειες της επεξεργασίας. Είναι αναγκαίο, ωστόσο, να διευκρινιστεί ότι έπειτα από πίεση του τραπεζικού χώρου ψηφίστηκε ο Νόμος 3746/2009 (άρθρο 70 § 2), ο οποίος τροποποίησε την απόφαση 86/2002 της Αρχής, με αποτέλεσμα τα δεδομένα του αρχείου να διαβιβάζονται

πλέον στην «Τειρεσίας Α.Ε.» από τα πιστωτικά ιδρύματα στο σύνολό τους χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων. Απαιτείται, ωστόσο, οι τράπεζες να λαμβάνουν τη συγκατάθεση του υποψήφιου δανειολήπτη, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στο σχετικό αρχείο. Η συγκατάθεση για πρόσβαση παρέχεται ανά σκοπό επεξεργασίας και όχι ανά μεμονωμένο δεδομένο.

Όπως έχει σημειωθεί παραπάνω, η συγκατάθεση πρέπει να εκφράζεται από το υποκείμενο με ρητή και ειδική δήλωση βούλησης κατόπιν ενημέρωσής του και να αποτελεί προϊόν ελεύθερης βούλησης, προϋποθέσεις οι οποίες πάντα ελέγχονται για το σύννομο της επεξεργασίας και ιδιαίτερα όταν η συγκατάθεση δίνεται -όπως συνήθως συμβαίνει- μέσω προδιατυπωμένων όρων (ΓΟΣ) τραπεζικών συμβάσεων. Έτσι, η ρήτρα συγκατάθεσης για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ελέγχεται και βάσει των διατάξεων περί ΓΟΣ. Αξίζει να σημειωθεί πως η συγκατάθεση αποτελεί σύννομο λόγο άρσης του γενικού τραπεζικού απορρήτου, ενώ όσο δεν υπάρχει νόμιμη βάση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου, η διαβίβαση αυτών προς την «Τειρεσίας Α.Ε.» από τα τραπεζικά ιδρύματα θα συνεπάγεται την παραβίασή του.

Η συγκατάθεση του υποκειμένου μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, δίχως την τήρηση ιδιαίτερου τύπου, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα και χωρίς να είναι δυνατός ο εκ των προτέρων αποκλεισμός της. Συνεπεία της ανάκλησης της συγκατάθεσης αποτελεί η αδυναμία μελλοντικής καταχώρισης δεδομένων του ατόμου στο αρχείο συγκέντρωσης κινδύνων, σε αντίθεση προς την επεξεργασία που έλαβε χώρα πριν την ανάκληση και η οποία συνεχίζει να θεωρείται νόμιμη, αφού καλύπτεται από την αρχικώς δοθείσα συγκατάθεση. Στην πράξη, την Αρχή απασχόλησε πολλές φορές το ζήτημα της διαγραφής ή μη των καταχωρηθέντων στοιχείων λόγω της ανακλήσεως. Ειδικότερα, το νομικό ζήτημα που προέκυψε, προκλήθηκε από τη συμπεριφορά υποψηφίων δανειοληπτών, οι οποίοι για να λάβουν δάνειο ή πίστωση από ένα πιστωτικό ίδρυμα παραχωρούσαν τη συναίνεσή τους για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούσαν στη συγκέντρωση υποχρεώσεών τους, την οποία συναίνεση όμως στη συνέχεια ανακαλούσαν και απευθύνονταν σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα για να

λάβουν και άλλη πίστωση. Επιπλέον, παρατηρήθηκε η τακτική των δανειοληπτών να αιτούνται την ανάκληση συναινέσεων που αφορούσαν σε συγκεκριμένα δάνεια ή πιστωτικές κάρτες, ώστε παρά το γεγονός ότι το υποκείμενο ήταν υπερχρεωμένο με περισσότερα δάνεια να φαίνεται ότι έχει λάβει ένα μόνο δάνειο αυξάνοντας πλασματικά την πιστοληπτική του δυνατότητα. Η Αρχή στην **υπ' αριθμόν 66/2004 απόφασή της** δέχθηκε ότι από τη στιγμή που το αρχείο αυτό έχει προβλεφθεί και λειτουργεί κατ'εξαιρέση και μόνο με τη συγκατάθεση του υποκειμένου για το συμφέρον των τραπεζών και όχι του δανειολήπτη, η ανάκληση πρέπει να οδηγεί στη διαγραφή από το σύστημα όλων των στοιχείων που προϋπήρχαν (πλήρη διαγραφή και όχι απλώς μη μετάδοση στους αποδέκτες).

Σε αντίθεση με την αρχική αρνητική της θέση, η Αρχή, σε αίτηση θεραπείας της «Τειρεσίας Α.Ε.» επί της παραπάνω αποφάσεως εξέδωσε την **υπ' αριθμόν 68/2005 απόφαση**, δεχόμενη το αίτημα της τελευταίας για εμφάνιση της ανάκλησης σε αρχείο της εταιρείας με την αιτιολογία ότι η εμφάνιση του γεγονότος της ανάκλησης είναι μια νέα νομική κατάσταση που πρέπει να καταγράφεται για την ακρίβεια του αρχείου της «Λευκής Λίστας» (αρχή της ακρίβειας). Έτσι, η καταχώρηση της ανάκλησης της συγκατάθεσης δεν θα ανακοινώνεται στους αποδέκτες των πληροφοριών, αλλά θα διατηρείται στο αρχείο μη μεταδιδόμενων πληροφοριών που τηρεί η εταιρεία για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών, ενώ μετά την πάροδο του χρονικού αυτού διαστήματος θα διαγράφεται. Σε περίπτωση, όμως, που το υποκείμενο επιδιώξει τη σύναψη νέας δανειακής σύμβασης το ανωτέρω αρχείο ενεργοποιείται και γνωστοποιείται στην τράπεζα αν υπάρχουν ανακλήσεις και πόσες, επειδή ακριβώς είναι στοιχείο απαραίτητο για την εκτίμηση από τη δανειστρία της αξιοπιστίας του υποψήφιου δανειολήπτη. Η επεξεργασία αυτή ωστόσο πρέπει να γίνεται με την έγγραφη συγκατάθεση του υποκειμένου κατόπιν ενημέρωσής του.

Ωστόσο, στην παραπάνω απόφαση της Αρχής θα μπορούσε να αντιταχθεί το επιχείρημα ότι μπορεί μεν, η συλλογή των δεδομένων του υποκειμένου να έγινε όσο υπήρχε η συγκατάθεση, και άρα η συγκεκριμένη επεξεργασία να ήταν νόμιμη, εντούτοις η διατήρηση αυτών στο αρχείο,

ανεξάρτητα από τη διαβίβασή τους ή μη σε τρίτους, για το χρόνο μετά την ανάκληση της συγκατάθεσης δεν παύει να αποτελεί μορφή επεξεργασίας, και δεδομένου ότι για να είναι νόμιμη η επεξεργασία απαιτείται η συγκατάθεση του υποκειμένου, τα δεδομένα όσο διατηρούνται στη βάση δεδομένων αποτελούν μορφή παράνομης επεξεργασίας. Επομένως, θα ήταν ορθότερο μετά την ανάκληση της συγκατάθεσης τα δεδομένα αυτά να διαγραφούν.

4.2.2 Πηγές

Τα δεδομένα χορηγήσεων διαβιβάζονται στην «Τειρεσίας Α.Ε.» με ηλεκτρονικά μέσα από τους Φορείς (δηλαδή τα πιστωτικά ιδρύματα, τις εταιρείες παροχής πιστώσεων, εταιρείες χρηματοδότησης μίσθωσης, εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και τις εταιρείες έκδοσης και διαχείρισης καρτών) οι οποίοι χορήγησαν τα σχετικά δάνεια/κάρτες.

4.2.3 Χρόνος Τήρησης- Διαγραφή

Τα δεδομένα τηρούνται στο ΣΣΧ πέντε (5) χρόνια από την τελευταία μηνιαία ενημέρωσή τους από τους φορείς και κατόπιν διαγράφονται. Διαγραφή δεδομένου από το αρχείο της «λευκής λίστας» πραγματοποιείται: α) σε περίπτωση αναγγελίας από παραδρομή του Φορέα που χορηγεί το δάνειο/ κάρτα κλπ, μετά από σχετική ενημέρωση της «Τειρεσίας Α.Ε.» από τον Φορέα. β) σε περίπτωση χορήγησης για την οποία έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση με την οποία βεβαιώνεται ότι το υποκείμενο δεν ανέλαβε εγκύτως υποχρέωση από αυτήν. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται να προσκομισθεί στην «Τειρεσίας Α.Ε.», από τον ενδιαφερόμενο επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής δικαστικής απόφασης μετά των δικαιολογητικών τελεσιδικίας της και γ) σε περίπτωση έκδοσης δικαστικής απόφασης με την οποία βεβαιώνεται ότι το υποκείμενο δεν ανέλαβε εγκύτως υποχρέωση από τη συγκεκριμένη χορήγηση, τότε η σχετική πληροφορία του αρχείου συμπληρώνεται σχετικώς με την ένδειξη "ακυρώθηκε".

9.2 Ευμενή δεδομένα

Όσον αφορά στις κατηγορίες δεδομένων, των οποίων επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, αυτές ρυθμίστηκαν¹¹⁶ τόσο θετικά (με την αποκλειστική απαρίθμησή τους), όσο και αρνητικά, με την έννοια του αποκλεισμού ορισμένων κατηγοριών δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από την επεξεργασία, εάν δεν υπάρχει σχετική ειδική συγκατάθεση του υποκειμένου. Συγκεκριμένα αποκλείστηκαν από την επεξεργασία τα «ευμενή δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν «συγκέντρωση κινδύνων» που έχουν αναλάβει ιδιώτες και επιχειρήσεις από καταναλωτικά/προσωπικά δάνεια και πιστωτικές/χρεωστικές κάρτες, καθώς και στοιχεία για οφειλόμενα μικροποσά.

Ευμενή δεδομένα θεωρούνται π.χ. η κατοχή πιστωτικής κάρτας ή μπλοκ επιταγών και η αναφορά σε υπάρχουσα ακίνητη περιουσία¹¹⁷. Αυτού του είδους τα δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν μόνο με συγκατάθεση του υποκειμένου. Αυτό έχει μεγάλη σημασία για την περίπτωση της επεξεργασίας συνολικών ή μερικών μορφότυπων (προφίλ) πιστοληπτικής ικανότητας. Έτσι, ως ευμενή θεωρούνται τα δεδομένα που παρουσιάζουν την θετική εικόνα του υποκειμένου και όχι οι διαγραφές ή οι διορθώσεις των «δυσμενών», πράγμα που είναι αυτονόητη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας.¹¹⁸

4.3 Σύστημα Βαθμολόγησης Πιστοληπτικής Συμπεριφοράς (Scoring)¹¹⁹

Οι τράπεζες, παρά την οικονομική κρίση, δεν σταματούν να προβαίνουν σε προωθητικές ενέργειες παλαιών και νέων τραπεζικών τους προϊόντων και υπηρεσιών, αναζητώντας πελάτες. Λόγω του ότι η χρήση των δεδομένων των

---

¹¹⁶ Βλ. υπ' αριθμόν 109/1999 απόφαση της Αρχής.

¹¹⁷ Βλ. υπ' αριθμ. 35/2005 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο στην εταιρεία διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας, διότι η τελευταία καταχωρούσε στο αρχείο της όχι μόνο δυσμενή αλλά και ευμενή στοιχεία όπως είναι η ακίνητη περιουσία χωρίς βάρη- λευκή λίστα, η επεξεργασία των οποίων απαιτεί τη συγκατάθεση των υποκειμένων, που στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπήρχε.

¹¹⁸ Βλ. υπ' αριθμ. 50/2000 απόφαση της Αρχής.

¹¹⁹ Βλ. ιστοσελίδα της «Τιρεσίας Α.Ε.»: <http://www.tiresias.gr/scoring/index.html>.

πελατών από το διατραπεζικό σύστημα απαγορεύεται για άλλους σκοπούς (ΑΠΔΠΧ 24/2004), η αναζήτηση των πελατών στρέφεται είτε στο ήδη υπάρχον πελατολόγιό τους,¹²⁰ είτε σε άλλες πηγές.¹²¹ Η «Τειρεσίας Α.Ε.», αντιλαμβανόμενη την ανάγκη αυτή των τραπεζών, έχει αναπτύξει και θέσει σε λειτουργία με βάση τα δεδομένα που επεξεργάζεται, σύστημα ανάλυσης της συναλλακτικής συμπεριφοράς των δανειοληπτών και ειδικότερα φυσικών προσώπων, από τις αρχές του 2010 και επιχειρήσεων από τις αρχές του 2012.

Σκοπός του συστήματος είναι η εκτίμηση, με βάση το σύνολο των δεδομένων του Αρχείου Δεδομένων Οικονομικής Συμπεριφοράς, της πιθανότητας αθέτησης, δηλαδή της πιθανότητας, το υποκείμενο των δεδομένων, να αθετήσει οικονομική υποχρέωση στους επόμενους δώδεκα (12) μήνες.

Η επεξεργασία των δεδομένων γίνεται με σύγχρονα μοντέλα στατιστικής ανάλυσης και βαθμολόγησης και βασίζεται σε προδιαγραφές και παραμέτρους που έχουν τεθεί από τις τράπεζες, σύμφωνα και με την ακολουθούμενη διεθνώς σχετική πρακτική. Τα μοντέλα επεξεργασίας και υπολογισμού της βαθμολόγησης (scores) επαναξιολογούνται τακτικά και επικαιροποιούνται οι αλγόριθμοι τους, ώστε αφενός να προσαρμόζονται στις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες και στις διαμορφούμενες συναλλακτικές πρακτικές, και αφετέρου να επιβεβαιώνεται η ακρίβεια των εκτιμήσεων.¹²²

Στοιχεία βαθμολόγησης επιτρέπεται να διαβιβάζονται μόνο στην τράπεζα που έχει την αίτηση του ενδιαφερόμενου και τη σχετική συγκατάθεση, ενώ στο έντυπο συγκατάθεσης πρέπει να υπάρχει ειδική ενημέρωση για το σύστημα βαθμολογικής συμπεριφοράς και λήψη ειδικής συγκατάθεσης για αυτό. Σε κάθε περίπτωση, τα αποτελέσματα της βαθμολόγησης δεν πρέπει να τηρούνται στο σύστημα μετά τη λειτουργία της δανειοδότησης ή να ανακοινώνονται σε άλλους συμμετέχοντες στο σύστημα χωρίς ξεχωριστή

---

¹²⁰ Διαφορετικό είναι το ζήτημα της δημιουργίας score πελατών της ίδιας της τράπεζας, προερχόμενο από τα στοιχεία που ήδη τηρεί στο αρχείο- πελατολόγιό της.

¹²¹ Βλ. Λωσταράκου Κ., ό.π. (2016), σελ. 225.

¹²² Η Αρχή έχει επιβάλλει με την **υπ' αριθμόν 51/2011 απόφασή της**, (δημοσίευση: www.dpa.gr) την υποχρέωση στην «Τειρεσίας Α.Ε.» να επικαιροποιούνται και να επαληθεύονται τα στατιστικά μοντέλα που χρησιμοποιούνται για τη βαθμολόγηση τουλάχιστον κάθε χρόνο.

συγκατάθεση.¹²³

Το πρόσωπο έχει το δικαίωμα να λάβει αιτιολογημένη εξήγηση για την απόφαση που το επηρεάζει και λήφθηκε με χρήση του συστήματος βαθμολογικής συμπεριφοράς και εάν απορρίφθηκε η αίτηση δανειοδότησης, να ζητήσει να συνυπολογιστεί η προσωπική του γνώμη στη λήψη δεύτερης μη αυτοματοποιημένης απόφασης.¹²⁴

4.4 Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων (ΤΣΕΚ)¹²⁵

Στην εποχή αυτή της οικονομικής κρίσης εμφανίστηκαν νέοι σκοποί αξιοποίησης των αρχείων οικονομικής συμπεριφοράς κυρίως λόγω της αβεβαιότητας στις συναλλαγές, καθότι από τη μία πλευρά μειώθηκαν κατακόρυφα οι ανάγκες ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας των νοικοκυριών και επιχειρήσεων με σκοπό τη δανειοδότηση από τράπεζες, από την άλλη αυξήθηκε ο αριθμός των επιχειρήσεων που πωλούν με πίστωση. Είναι εύλογο οι επιχειρήσεις αυτές να επιθυμούν την πρόσβαση σε στοιχεία σχετικά με τη φερεγγυότητα των υποψηφίων πελατών τους που τηρούνται από εταιρείες εμπορικής πληροφόρησης και διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας, προκειμένου να διασφαλιστούν πριν την ανάληψη του σχετικού κινδύνου. Η λειτουργία των εταιρειών αυτών που παρέχουν στους συνδρομητές τους on line πληροφόρηση της πιστοληπτικής ικανότητας προσώπων ρυθμίστηκε με τις **κανονιστικές αποφάσεις 50/2000 και 26/2004 της Αρχής.**

Εκμεταλλεζόμενη την απροθυμία των τραπεζών να συνεργαστούν με εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας σχετικά με την πώληση σε αυτές δεδομένων ακάλυπτων επιταγών και διαμαρτυρημένων συναλλαγματικών, η «Τειρεσίας Α.Ε.» δημιούργησε τη νέα υπηρεσία ΤΣΕΚ (Τειρεσίας Σύστημα Ελέγχου Κινδύνων). Ήδη από τον Ιούνιο του 2013 στο σύστημα ΤΣΕΚ της «Τειρεσίας Α.Ε.» περιλαμβάνονταν δεδομένα αποκλειστικά και μόνο νομικών προσώπων, τα οποία, δεν συνιστούν προσωπικά δεδομένα και,

---

¹²³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμόν 51/2011 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr.

¹²⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμόν 51/2011 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr

¹²⁵ Βλ. ιστοσελίδα της «Τειρεσίας Α.Ε.»: <https://tsek.teiresias.gr/el/home>.

ως εκ τούτου, η διάθεσή τους δεν ενέπιπτε στις διατάξεις του Νόμου. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι μεταξύ νομικών προσώπων συναλλαγές αποτελούν ένα μικρό μέρος του συνόλου της εμπορικής δραστηριότητας στη χώρα, στην οποία μεγάλο τμήμα του συνόλου των επιχειρήσεων είναι ατομικές, η «Τειρεσίας Α.Ε.» προχώρησε στο επόμενο βήμα και, από την αρχή του 2014 ξεκίνησε να παρέχει σε επιχειρηματίες φυσικά και νομικά πρόσωπα (αποδέκτες), την κατά τα προαναφερθέντα δυνατότητα πρόσβασης σε δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς φυσικών και νομικών προσώπων. Η παροχή, όμως, της υπηρεσίας αυτής έγινε αρχικά χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του κοινού και της Αρχής, με αποτέλεσμα να επιβληθεί στην «Τειρεσίας Α.Ε.» κύρωση, διότι διέκρινε παρανόμως τον σκοπό επεξεργασίας των δεδομένων που τηρεί, καθυστέρησε να γνωστοποιήσει στην Αρχή και δεν ενημέρωσε τα υποκείμενα των δεδομένων για τη μεταβολή αυτή, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί σύγχυση σχετικά με την ορθή χρήση των δεδομένων αυτών.

Στην υπ' αριθμόν 186/2014 απόφαση, η Αρχή έθεσε τους όρους για την εφεξής νόμιμη λειτουργία του ΤΣΕΚ,¹²⁶ κρίνοντας πως ο σκοπός του, που είναι η παροχή ορθών και επίκαιρων πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς των υποκειμένων για την εξασφάλιση γενικά της εμπορικής πίστης, της αξιοπιστίας και ασφάλειας των συναλλαγών και τελικά της άσκησης του δικαιώματος οικονομικής ελευθερίας των επιχειρηματιών, διαφέρει του αναφερόμενου στην απόφαση 24/2004 της Αρχής και προσομοιάζει απολύτως, αν δεν ταυτίζεται, προς τον σκοπό των εταιρειών διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας της απόφασης 26/2004 της Αρχής. Υπό την έννοια αυτή, η Αρχή θεώρησε επιτρεπτή από την «Τειρεσίας Α.Ε.» την τήρηση και επεξεργασία για το νέο σκοπό, προσωπικών δεδομένων που αναφέρονται στην απόφαση 26/2004, υπό τους αυτούς όρους όπως και οι άλλες εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας.

Τα δεδομένα στα οποία παρέχεται πρόσβαση είναι εκείνα που αφορούν

---

¹²⁶ Συγκεκριμένα, η Αρχή επέβαλε τον πλήρη διαχωρισμό των δεδομένων που τηρούνται για καθέναν από τους διακριτούς σκοπούς που επιδιώκει η «Τειρεσίας Α.Ε.», έθεσε προϋποθέσεις για τη νόμιμη συλλογή των δεδομένων και εξειδίκευσε πώς θα πρέπει να γίνεται η ατομική ενημέρωση των υποκειμένων, καθώς και πώς θα πρέπει να ασκούνται και να ικανοποιούνται τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης αυτών.

σε στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί στο Σύστημα Αθέτησης Υποχρεώσεων (ΣΑΥ). Επίσης, παρέχονται στοιχεία Υποθηκών-Προσημειώσεων (ΣΥΠ), καθώς και δεδομένα εταιρειών από ΦΕΚ & ΓΕΜΗ. Τα δεδομένα διατηρούνται στο Αρχείο και μεταδίδονται μέσω του ως άνω συστήματος ΤΣΕΚ για το χρονικό διάστημα που ορίζει το άρθρο 40 Ν. 3259/2004, όπως εκάστοτε ισχύει.

Πρόσβαση στην υπηρεσία μπορούν να αποκτήσουν όλοι επιτηδευματίες φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων του αστικού κώδικα που ασκούν εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική, αγροτική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και την Ελβετία, ώστε να μπορούν να ενημερωθούν για τα διαθέσιμα στοιχεία οικονομικής συμπεριφοράς φυσικών ή νομικών προσώπων, με τα οποία συναλλάσσονται με πίστωση, καθώς αναλαμβάνουν τον σχετικό πιστωτικό κίνδυνο.¹²⁷

Ειδικά, ως προς την ενημέρωση των υποκειμένων, η Αρχή δέχθηκε την πρόταση της «Τειρεσίας Α.Ε.» για ενημέρωση μέσω του αποδέκτη/επιχειρηματία, τον οποίον μπορούν να επιλέγουν η «Τειρεσίας Α.Ε.» και οι εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας, με την αιτιολογία ότι οι αποδέκτες είναι αυτοί που έχουν συναλλακτική σχέση με τα υποκείμενα.¹²⁸ Έτσι, ο αποδέκτης των δεδομένων είναι εντολοδόχος για την ενημέρωση που η «Τειρεσίας Α.Ε.» παρέχει προς τα φυσικά πρόσωπα και, παράλληλα, εκτελών την επεξεργασία για την τήρηση αρχείου με τις ενυπόγραφες δηλώσεις των φυσικών προσώπων ότι έχουν ενημερωθεί για την επεξεργασία που η «Τειρεσίας Α.Ε.» διενεργεί. Ωστόσο, η Αρχή έσπευσε να υπενθυμίσει ότι η «Τειρεσίας Α.Ε.», ως υπεύθυνος επεξεργασίας, θα παραμείνει, σε κάθε περίπτωση, τελικά υπεύθυνη και υπόλογος για κάθε παραβίαση των υποχρεώσεών της, η δε υποχρέωση του αποδέκτη για ενημέρωση δεν υποκαθίσταται, αλλά παραμένει αυτοτελής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση 26/2004.

Στο πλαίσιο εκπλήρωσης της υποχρέωσης ενημέρωσης με τον ως άνω

---

¹²⁷ Βλ. υπ' αριθμόν 186/2014 απόφαση της Αρχής, δημοσίευση: www.dpa.gr.

¹²⁸ Βλ. και Γνώμη 1/2010 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σχετικά με τις έννοιες του «υπευθύνου της επεξεργασίας» και του «εκτελούντος την επεξεργασία», σελ. 26.

τρόπο, ανέκυψε το ειδικότερο ζήτημα της ικανοποιητικής άσκησης των δικαιωμάτων των υποκειμένων μέσω, ιδίως, της εξασφάλισης ικανού χρόνου προς άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης του υποκειμένου, ενόψει του ότι η πρόσβαση του αποδέκτη - επιχειρηματία στα δεδομένα του συστήματος ΤΣΕΚ παρέχεται άμεσα ηλεκτρονικά (online). Έγινε δεκτό ότι το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης τόσο απευθυνόμενο άμεσα στην «Τειρεσίας Α.Ε.» όσο και μέσω του επιχειρηματία-αποδέκτη που ενεργεί ως εντολοδόχος της «Τειρεσίας Α.Ε.» για την ενημέρωση του υποκειμένου. Όταν το υποκείμενο των δεδομένων, μετά την υπογραφή του εντύπου ενημέρωσης, ασκήσει εγγράφως το δικαίωμα αντίρρησης μέσω της αντισυμβαλλόμενης επιχείρησης-αποδέκτη, η τελευταία υποχρεούται να μην αποκτήσει οποιαδήποτε πρόσβαση στο σύστημα ΤΣΕΚ και να αποστείλει το σχετικό έγγραφο στην «Τειρεσίας Α.Ε.». Τέλος, η άσκηση των αντιρρήσεων στην «Τειρεσίας Α.Ε.» για τη διαγραφή των δεδομένων δε σημαίνει διαγραφή, αλλά, λόγω του διαχωρισμού των αρχείων, απόλυτη απαγόρευση μετάδοσης, και αυτό διότι η «Τειρεσίας Α.Ε.» καλώς τηρεί τα εν λόγω στοιχεία για τον άλλο διακριτό σκοπό που επιδιώκει. Στην περίπτωση αυτή, η «Τειρεσίας Α.Ε.» μπορεί να ενημερώνει τον εκάστοτε αποδέκτη ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν επιθυμεί τη μετάδοση των πληροφοριών του.¹²⁹

Η υπηρεσία ΤΣΕΚ, δεδομένης της φύσης των τηρούμενων δεδομένων, έχει σχεδιαστεί ώστε να παρέχει υψηλά επίπεδα ασφάλειας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων αλλά και για την προστασία εν γένει των συναλλαγών. Σημαντική είναι η επισήμανση της Αρχής, όσον αφορά στα μέτρα ασφαλείας που οφείλει να τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας αυτού του συστήματος. Σύμφωνα με την **υπ' αριθμόν 186/2014 απόφαση της Αρχής**, βασικό στοιχείο των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας αποτελεί ο λογικός διαχωρισμός των δεδομένων που τηρούνται για κάθε ένα από τους διακριτούς

---

¹²⁹ Βλ. Ψυχομάνη Σ., ό.π. (2002), σελ. 36, ο οποίος θεωρεί παράνομη την αναγραφή και εμφάνιση στο αρχείο της πληροφορίας ότι ο συγκεκριμένος πολίτης «δεν επιθυμεί την αναγραφή δεδομένων που τον αφορούν» στην περίπτωση που αυτός το έχει ζητήσει εγγράφως, καθώς μια τέτοια αναφορά δημιουργεί δυσμενείς εντυπώσεις για τον ενδιαφερόμενο.

σκοπούς που επιδιώκει η «Τειρεσίας Α.Ε.», ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτά χρησιμοποιούνται μόνον για τον εκάστοτε επιδιωκόμενο σκοπό. Λογικός διαχωρισμός υπάρχει όταν το λογισμικό, όλων των επιπέδων, που χρησιμοποιείται για πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που τηρούνται για την ικανοποίηση ενός συγκεκριμένου σκοπού είναι διακριτό και λογικά απομονωμένο από το λογισμικό που χρησιμοποιείται για πρόσβαση σε δεδομένα που τηρούνται για άλλους σκοπούς. Αυτό ισχύει χωρίς να απαιτείται η υλική υποδομή που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ενός συγκεκριμένου σκοπού να είναι φυσικά διαχωρισμένη από τα υπόλοιπα δεδομένα της «Τειρεσίας Α.Ε.».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Γ.Αδρακτάς / Δ.Αναγνωστόπουλος, «Διαχείριση κινδύνων στον κύκλο της καταναλωτικής πίστης», Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, σελ. 19 επ.

Ε. Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου, «Ηλεκτρονική Επεξεργασία Δεδομένων Οικονομικής Συμπεριφοράς από την Τειρεσίας Α.Ε.», ΕΕΤ, σελ. 25

Ε. Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου «Ηλεκτρονική Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων στο Πεδίο της Τραπεζικής Δραστηριότητας (Νομικό Πλαίσιο)», Αρμ. 2004, σελ.1381

Ε. Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου, Προσωπικά Δεδομένα, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Θεσσαλονίκη, 2016

Ε. Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου, Προσωπικά Δεδομένα, Η νομική ρύθμιση της ηλεκτρονικής επεξεργασίας τους, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2007

Ε. Πλατής, Προσωπικά δεδομένα-Προστασία GDPR, Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2018

Ι. Βαονάκης, Δικηγόρος LL.B.Νομικής Σχολής Αθηνών, LL.M. Διεθνές Οικονομικό Χρηματοοικονομικό και Τραπεζικό Δίκαιο, Η προστασία του τραπεζικού απορρήτου

Ι. Ιγγλεζάκης, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679), Εισαγωγή στο νέο νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Interactive, Θεσσαλονίκη, 2018

Ι. Ιγγλεζάκης, Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων και οι συνέπειές της, ανατύπωση 2004, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2004

Ι. Ιγγλεζάκης, Το νομικό πλαίσιο του ηλεκτρονικού εμπορίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2003

Ν. Ανδρουλάκης, Ιδιωτική Γνωμοδότηση σε ΠοινΧρ 2001, 278.

Φ. Παναγοπούλου – Κουτνατζή, Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων 679/2016/ΕΕ, Εισαγωγή Γιώργου Δελλή, Αν. Καθηγητή Νομικής

Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2017

Χ. Απαλαγάκη, «Η αντισυνταγματικότητα του άρθρου 6 του Ν. 3816/2010. Ρύθμιση επιχειρηματικών και επαγγελματικών οφειλών προς τα πιστωτικά ιδρύματα, διατάξεις για την επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς κ.α. διατάξεις», ΕφΑΔ 2010, σελ. 403

Α. Αργύρη, «Η Αρχή της Διαφάνειας και τα Προσωπικά Δεδομένα ή οι Ελεγκτικοί μηχανισμοί του Κράτους και η περίπτωση των προσωπικών Δεδομένων», ΕΛΛΔνη 2008, σελ. 973

Π. Αρμαμέντος - Β. Σωτηρόπουλος, «Προσωπικά Δεδομένα - Ερμηνεία Ν.2472/1997», Εκδόσεις Σάκκουλα 2005.

Χ. Γεραρής, «Τα προσωπικά δεδομένα και οι νέες προκλήσεις», ΔΙΜΕΕ 2010, σελ. 42

Β. Δούβλης, «Ζητήματα είσπραξης τραπεζικών απαιτήσεων και προώθησης προϊόντων καταναλωτικής πίστης υπό το πρίσμα προστασίας των ηλεκτρονικών προσωπικών δεδομένων, ΔΕΕ, 2009, σελ. 771

Ι. Ιγγλεζάκης, «Ευαίσθητα Προσωπικά δεδομένα», εκδόσεις Σάκκουλα, 2003.

Ι. Ιγγλεζάκης, «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ», εκδόσεις Σάκκουλα 2006, Μακεδονική Ένωση Εμπορικού Δικαίου, Δημοσιεύματα 12.

Γ. Καλλιμόπουλος, «Ανάκληση συναίνεσης του υποκειμένου περί επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», ΧρηΔικ 2010, σελ. 285

Μ. Κανελλοπούλου - Μπότη, «Προσωπικά Δεδομένα και Υπηρεσίες Πληροφόρησης», ΔΙΜΕΕ 2008, σελ.26

Μ. Κανελλοπούλου - Μπότη, «Αστική Ευθύνη για Παράνομη Επεξεργασία προσωπικών Δεδομένων», ΕφΑΔ 7/2009, σελ.786

Κ. Καραγιάννης, «Προσέγγιση μιας περίπτωσης ανεπίτρεπτης σύνδεσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας», Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο 2010, σελ. 311

- Π. Μάζης, «Κατάσχεση Τραπεζικών Καταθέσεων μετά τη θέση σε ισχύ του άρθρου 24 του Ν. 2915/2001, ΝοΒ 2002, σελ.642
- Στ. Ματθία, «Η νομική φύση και τα αποτελέσματα της συλλογικής αγωγής», ΕΛΛΔ 1997, σελ. 1.
- Στ. Ματθία, «Η συλλογική δικαστική προστασία των καταναλωτών», ΕΛΛΔ 1993, σελ. 1417.
- Λ. Μήτρου, «Τεχνολογία και Προστασία Προσωπικών Δεδομένων», από την εισήγησή της στο 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικόλογων, Σελ. 196 από τα πρακτικά που δημοσιεύθηκαν
- Γ. Νούσκαλη, «Επεξεργασία προσωπικών Δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, με σκοπό την εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών: Μία κρίσιμη, όσο και εύθραυστη ισορροπία», ΠοινΧρ 2003, σελ.800
- Γ. Παπαιωάννου, «Νομικά ζητήματα προστασίας του καταναλωτή από τη χρήση των τραπεζικών καρτών», ΧρΙΔ 2002, σελ. 103
- Ε. Περάκης, «Η αρχή του Υπεύθυνου δανεισμού και η πρόσφατη κοινοτική Οδηγία για την Καταναλωτική πίστη», ΧρηΔικ 2009, σελ. 352
- Μιχ. Σταθόπουλος, «Η χρήση προσωπικών δεδομένων και η διαπάλη μεταξύ ελευθεριών των κατόχων τους και ελευθεριών των υποκειμένων τους», ΝοΒ 2000 (48), σελ. 3
- Α. Χιωτέλλης, «Προσωπικά Δεδομένα και πιστοληπτική ικανότητα», ΧρηΔικ 2010, σελ. 304
- Σ. Ψυχομάνης, «Εισπρακτικές Επιχειρήσεις και Εταιρίες Ενημέρωσης», ΕπισκΕΔ 2009, σελ.14
- Σ. Ψυχομάνης, «Τραπεζικές Δραστηριότητες, αμφισβητήσιμης Νομιμότητας», Εκδόσεις Σάκκουλα 2002.
- Χ. Απαλαγάκη, «Η αντισυνταγματικότητα του άρθρου 6 του Ν 3816/2010. Η ρύθμιση επιχειρηματικών και επαγγελματικών οφειλών προς τα πιστωτικά ιδρύματα, διατάξεις για την επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς» (γνωμοδ), ΕφΑΔ 4/2010, σελ. 401 επ.

Φ.Βασιλογιάννης, «Περιοριστικά δικαιώματα στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», σχόλιο στην εισήγηση του Γιώργου Λέκκα, Σεμινάριο Βιοηθικής της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής της 31.3.2011, δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα: http://www.bioethics.gr/media/pdf/Seminars/2011-03-31_sxolia.pdf.